

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną Philadelphia, Pa.
Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.
(Incorporated Balandžio 28 d. 1908)
PRENUMERATA:
Metams į visas dalis svieto \$2.00.
Pusmetiui ..... \$1.00.
Apie prenumeratą klausimams.
Redaktorius — K. Vidikas.
Administracijos — A. Žymontas.
Su visais reikalais kreiptis šio adresu:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Philadelphia, Pa.
by the
LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA
(Incorporated April 28, 1908)
SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.
Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.
Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:
"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

No. 2

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, Pa. 9 d. Sausio (January), 1914 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas X

AMERIKA.

DEPORTAVO MOTINĄ JONES.

Denver, Colo. Milicija suėmė Motiną Jones, vadinamą mainierių aniuolu, ir, priverstinai įsodinę į traukinį, išgabeno ją iš anglikasių straiško apie linkės.

„Piliečių susivienijimas“ gi deportavo 7 ujininius darbininkus.

SUPRAGISTĖS PRIEŠ TAKSAS.

Sufragistės karštai remia savo vadovės dr. Annos Shaw planą — nemokėti valdžiai taksų, pakol ji neduos moterims pilno balsavimo. Pati Shaw jau atsakė taksas mokėti.

1913 M. BANKRUTAI.

1913 m. Suv. Valstijose subankrutavo 585 firmos daugiau negu 1912 m., nunešdamos \$272,672,288 savo skolinkams.

BEREIKALINGOS NE-LAIMĖS.

Washington. Pramoninė valdžios komisija atrado, kad 90 procentų nelaimingų darbininkams atsitikimų būtų galima išvengti, jeigu darbdaviai tuomi rūpintųsi.

LAIMESIĄ STRAIKA.

Suvenytų Valstijų darbo skyriaus pasiuntinys-taikytojas J. B. Deshmore sako, kad Michigano vario kasėjai laimės straišką. Jis kaltina darbdavius už nesustaikymą su darbininkais.

RADIUMO KASYKLOS VALSTYBEI.

Washington. Kongresmanas Ferris paduos kongresui įsiemą, kad visas radiumo kasyklas šioje šalyje valdžia paimtų į savo rankas. Tuo brangiausiu metalu, radiumu dabar pradeda pasekmingai gydyti vėžio ligą ir gyslų suakmenėjimų.

SOC. STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS.

New York'e įvyko universitetų ir kolegijų socialistų studentų suvažiavimas. Buvo apie 100 atstovų. Iš raportų pasirodė, kad praeitais metais daug prakalbų soc. studentai parengė, daug debatų; išleido savo ber-taininį laikraštį „Intercollegiate Socialist“ ir sutvėrė 15 naujų soc. studentų kuopų. Suvažiavimas nutarė siūsti savo delegatus į tarptautiškus soc. studentų suvažiavimus.

SMARKI VĖTRA.

Sea Bright, Atlantic City, Jersey City, Cape May, N. J., daug nukentėjo nuo didelės vėtros. Atlantic City'je daug gatvių buvo jurių užlieta. Nuostoliai siekia į 1,000,000 dol.

Nuskendo žibalo laivas Oklahome ties Sandy Hook, N. J., prigėrė 32 jurininkai.

UŽRUBEŽIS.

3500 MYLIŲ ORU.

Cairo, Egiptas. Francuzas generolas X. Bonnier iš Paryžiaus atlėkė orlaiviu į šį miestą. Iš viso jis pralėkė 3500 mylias. Perskrido per Viduržemines mares.

BADAS ALBANIJOS.

Albanijos badas. Žmonės verda žolę ir valgo, bet ir tos truksta. Graikai, serbai, juodkalniečiai ir bulgarai laike karės išdegino Albanijos miestelius ir kaimus ir baisiai apiplėšė žmones.

SERBAI ALBANIJOS.

Serbai įsiveržė į Albaniją ir užėmė penkius kaimus, kurie, pagal viešpatysčių nutarimą, turėjo pasilikti prie Albanijos.

TURKAI DIDINA LAIVYNĄ.

Turkija nupirko nuo Brazilijos vieną tvirčiausiuji kariškų laivų „Rio de Janeiro“ už \$15,000,000.

CHINŲ KAREIVIŲ MAIŠTAS.

Pekinas. Tris pulkai Chinų kariumenės pakėlė maištą, užmušė generolą Hu-Pin, vieną profesorių ir kelis studentus, o taipgi išžudė desėtką jiems nepatinkamų turtingesnių gyventojų mieste Talifa. Galiaus apšaukė savo prezidentu dr. Sun Yat Sen'ą. Bet atvykusi valdiška kariumenė suvaldė ir nubaudė maištininkus.

ĮŽEIDŽIA S. V-JAS TEATRUOSE.

Meksikos sostinėje lošiama veikalai, įžeidžianti Suvienytas Valstijas. Viename veikalė Anglijai, perstatyta pavidale jaunos merginos, duoda kumsčia į veidą dėdei Samui (Suvienytoms Valstijoms). Meksikos publikai tas labai patinka.

NAUJA SHACKLETONO EKSPEDICIJA.

Londonas. Leitenantas Shackletonas rengiasi per pietinį polių perkelti nuo vieno galo iki kitam per istisą ledinį pietų poliaus tyrą.

Mirė Svedijos našlė-karalienė Sofija, 77 metų amžiaus.

Delei ryžių neužderėjimo žeminėje Japonijos dalyje prasi-dėjo didelis badas.

Japonijos valdžia nubaudė mirčia 12 salos Formozos gyventojų nėra už suokalbių prieš japonų valdžią.

Vienna. Teisiama 94 rusinai, kaip Rusijos snipai. Snipystėta me žiurima, kad jie meldžiasi iš rusiškų knygų, pargabentų iš Rusijos, kuriose yra maldų už carą ir už Rusijos pergalę priešų. Teisiamuosius gins 62 advokatai. Liudininkų pašauk-ta 274.

RUSIJA.

382 MARO AUKOS.

Uralo apygardoje nuo praeitos vasaros maru mirė 382 žmonės.

PASIDAVĖ VALDŽIAI

Sugrįžo iš Rumanijos ir pasidavė rusų valdžiai keturi ju-reiviai, dalyvavusieji maiste kariško laivo „Potemkino“.

GAILISI GYVULIŲ, BET NE ŽMONIŲ.

Dešinieji Dumos patrijotai padavė Dumai įnešimą, kad žydams būtų užginta pjauti gyvulius pagal žydiškas apeigas, nes tai žiaurus gyvulių kankinimas.

Bet gi patrijotai nepaduoda įnešimą prašalinimui tų žiaurumų, kuriais valdžia kankina žmones.

DUMOS VALSTIEČIŲ PROGRAMAS.

Valstiečių grupą Dumoje sutaisė šitokią programą: valstiečių sulyginamas teises su kitais visuomenės luomais, panaikinimas ypatingų ir natu-rališkų pareigų, kurios sunkiausiai puola ant valstiečių, įvedimas žemietijų ten, kur jų da-nėra ir tt.

Nors tai labai menkas, švelnus programos, bet r jis sukėlė prieš save dešiniuosius Dumos ponus, kad ve ir muzikai jau stato reikalavimus.

TUNELIS PO VOLGA.

Niznij Novgorod. Manoma praveisti tunelį po upe Volga. Tunelis būtų 5-ių varstų ilgio.

IRGI „ŽYDIŠKA“ ŽMOGŽUDYSTĖ

Lomza. Plėšikai nužudė žilą pirkli Rabinovičą ir padarė jo lavone 40 skylių, norėdami duot suprast, buk tai žydai papjovė jį savo velykoms.

KALINIŲ STRAIKAS.

Irkutske straikuoja 250 kalinių darbininkų, protestuodami prieš tai, kad kalėjimo perdėtinis suaukė vieną kalinį.

LIETUVA.

„Kur. Lit.“ administratorius K. Leščinskis, pasisavinęs apie pustrėčio tukstančio rublių, pasislėpė.

Kinematografų cenzura. Ap-linkraščiu įsakyta policijai ser-gėti kinematografuose scenas iš darbininkų gyvenimo, kad nebūtų rodomos darbininkų gyvenimo sunkios sąlygos, kurios galėtų sukelti darbininkų neapykantą prieš darbdavius.

Nemunu į užsienį išgabenta spalvi mėnesį 10 tukst. kub. sieksnių malkų už 330 tukst. rublių ir 60 tukst. rąstų už 900 tukst. rublių. Viso labo, kaip iš to matome, daugiau, kaip už milijoną rublių. („L. Ž“)

DARBO LAUKAS.

MILŽINIŠKI PROTESTAI DĖLEI MOYERIO IR MICH. KAPITALISTŲ.

New York. Subatos vakare 3 sausio New Yorko socialistai laikė milžinišką protesto mitingą Cooper Union bute, kur pridėmė rezolucijas, reikalaujančias, kad Suvenytų Valstijų kongresas išstirtų Calumet, Mich., vario kompanijų žveriškus darbus jų apsiėjime su straikeriais ir su drg. Moyeriu, Vakarinių Kalnakasių Federacijos prezidentu.

Kalbėjo atsizymėje socialistai: Joshua Wanhope, Meyer London, Emil Seidel, Algernon Lee ir James P. Boyle. Morris Hillquit buvo vakaro pirmininku.

Panašus protesto mitingas atlaikyta Brooklyne Labor Temple bute, kur priimta tos-pat rezolucijos.

Hudson paviete, N. J. socialistai laikė didelį susirinkimą, kuriame dalyvavo šimtai žmonių. Išnešta rezolucija, kad Suvenytų Valstijų prezidentas Wilsonas pasirūpintų užbaigti tuos baises persekiojimus, kuriuos kenčia Michigano valstijos straikuojantieji vario kasėjai nuo savo darbdavių.

GRAND JURY IŠ MOYERIO PRIEŠŲ.

Drg. Moyerio primušimą ir pašovimą tyrinėja Grand Jury (prisaikintųjų) teismas. Bet iš to teismo nieko gero negalima laukti: teismo pirmininku yra McNaughtono, Calumet ir Hecla kasyklų administratoriaus, šoferis (automobilinis formonos) ir devyni teisėjai būvę kasyklų superintendantais arba bosais.

„TEISEJAI“ TEISINA KAPITALISTŲ PROVOKATORIUS.

Calumet, Mich. Koronerio teismas apreiškė, kad jis negali surasti kas buvo kaltininkai kalėdinės tragedijos, kur žuvo 77 darbininkai, jų moteris ir vaikai. Buvo išklaudyta apie 70 liudytojų, kurių septyni tikrino, kad žmogus, kuris, surikęs „gaisras“, išaukė sumišimą ir tą baidė sią trigėdją, — turėjo prisise-ges sėguti vietinio Piliečių Su-sivienijimo, kuris susideda iš straikerių priešų ir muštukų. Drg. Moyeris tą-pat sako.

MOYERIS GYJA.

Drg. Moyeris greitai gyja ir ketina sugrįžt į Calumet vešt straikerių kovą su nenaudėlių kasyklų kompanijomis.

ŽADA VALDIŠKĄ ISTYRI-NĖJIMĄ.

Washington. Generališkas Suvenytų Valstijų prokuroras McReynolds žada paraginti teisi-sių skyrių, kad išstirtų faktus apie Moyerio sumušimą, pašovi-mą ir deportavimą iš straiško vie-tos. McReynolds'ą prie to pri-prašė senatorius Martine.

Seratorius Ashurst, nuo Ari-zonos valstijos, tuoj paduos se-natui įnešimą, kad būtų nuo-dugniai išstirtas Michigano va-riakasių straiškas.

ISPUDINGOS LAIDOTUVĖS.

Calumet, Mich. Laidotuvėse 77 ypatų, žuvusių per kompa-nijų žveries-berno provokacija, dalyvavo 20,000 darbininkų. Ant kapinių pasakyta daug graudžių prakalbų.

GINASI SAVO ŽVERIŠKO APSIĖJIMO SU MOYERIO.

Calumet, Mich. Vario kasyklų savininkai išsiuntinėjo po visus sau prielankius kapitalis-tiškus laikraščius užginčijimą, buk nei juodašimčių Piliečių Su-sivienijimas nei vario kompani-jų žmonės nei mušė nei šaudė Moyerį, Vakarinių Kalnakasių Federacijos prezidentą; girdi, jie daugiau nieko jam nedarė, kaip nuvedė ant geležinkelio stoties, įdėjo į traukinį ir depor-tavo.

Kas gi tat Moyeriui suvarė du šuvių nugarą? Gal jis pats sau? Kas gi jį bjauriai sumušė? Tai, anot kasyklų baronų, turbūt, jis pats susišaudė, su-simušė. Bet šitokie sąprotavi-mai būtų ne tik juokingi, bet net per daug kvaili.

Drg. Moyeris tuojaus išna-jo per darbininkų laikraščius patikrino, kad Piliečių Susivieni-jimo nariai ir kompanijų razbai-ninkai tikrai jį pašovė ir žiau-riausiu budu sumušė.

DIDELIS DARBININKŲ SUJUDIMAS.

Tokio sujudimo darbininkų eilėse, turbūt, Suvenytose Val-stijose da nėra buvę, kokis da-bar matyt iš priezasties velniško darbdavių apsiėjimo su dar-bininkų vadovu drg. Moyeriu. Visur protestai, visur triukšmin-gos rezolucijos, reikalaujančios, kad būtų padėta galas Michiga-no kraugėrių darbams; visur pastebima darbininkų dvasios umas prablaivėjimas ir supra-timas, kad nuo kapitalistų ir jų valdžios darbininkai negali nieko gero tikėtis, kaip nuo bu-dėlių gaujos, nemieliaširdingai žudančios darbininkus dėlei šal-to dolerio.

SINCLAIRO TELEGRAMA PREZIDENTUI.

Upton Sinclair, garsus soci-jalistas ir rašytojas, „Raisto“ autorius, pasiuntė Suvenytų Valstijų prezidentui Wilsonui sekancią telegramą: „Kaipo vyriausias armijos ka-mandierius, jūs galite paskirti armijos oficerius, kurie atgal atlydėtų prezidentą (kalnakasių) Moyerį ir apsaugotų jį ten dieną ir naktį. Aplinkybės rei-kaulauja, kad šitokiu budu būtų išreikšta kriminalistams — kasy-klų savininkams papeikimas“.

DARBININKŲ IR KAPITA-LISTŲ NAUJI METAI.

New York. Visi didieje šio miesto viešbučiai sako, kad va-kare prieš naujus metus ir nau-jių metų dienoje jie turėjo dau-giau svečių ir padarė daugiau biznio negu kada pirma nauju metu pokiliuose. New Yorko baliuaininkai, šiuos naujus me-tus sutinkant, vienu vakaru da-bar praleido milijonus dolerių. Tai viena pusė paveikslu. Paziūrėkime, kas kitoje pusėje.

Tai 200,000 be darbo darbi-ninkų, desėtkai tukstančių dar-bininkų, nuplyusių, išbadėju-sių, susalusių besispiečiančių, apie labdaringas įstaigas, kad gavus do-nors užvalgyti. Pa-ziuri į tas minias — visokio amžiaus žmonės, nuo vaikų iki žilų senių; diena šalta, bet nei vienas iš desimties neturi vir-šutinio žeminio švarko.

Ir tukstančiai tų išalkusių sustyrusių žmonių negalėjo gauti mielaširdystės duonos kąsnio nei pastogės tą naktį, kada turčiai pralėbavo milijon-us darbininkų uždirbtų doleri-rių.

POLICIJA TREMPIA BADAUJANČIUS.

Chicago. Kada turčiai savo triukšmingose orgijose, pasi-gėrę ir proto netekę, laukė nau-jų metų, — 500 bedarbių, alka-nų darbininkų demonstruodami atvyko į madingiausią viešbu-čių apskritį, nešdami vėliavą su užrašu: „Mes reikalaujame darbo, o ne labdarybės“. Iš Statz's viešbučio išsoko du pa-tarnautojai ir pavadino driskiūs darbininkus „bomais“. Demon-strantai bedarbiai, bado verčia-mi, ėmė veržties į restoraną. Tuoj buvo pašaukta 40 raitų policistų ir tie pradėjo blašky-ti alkanus žmones, mušdami ir po arklių kojomis mindžiodami. Badaujančių minia išsyk ne-nusileido, gynėsi, pjaustė auto-mobilių guminius lankus, daužė langus ir tai čia, tai ten įsiver-žė į restoraną. Galiaus, liko iš-vaikyti.

Baduolių įsimašymas, be abejo, neveniam puotaujan-čiam kapitalistui ir neveniam ka-pitalisto bezdzionei-kekšei įva-rė baimę tame puikiame pokilyje, kuris lėšavo penkis šim-tus tukstančių dolerių.

Chicago. Chas. G. Dawes, milijonierius bankininkas, pa-statė viešbutį už 100,000 dol. prieglaudai bedarbių atminčiai savo nuskenudisio sunaus. Vieš-butyje galima gaut nakvynę su maudyne už 5 centus, o už 10 c. gaunama ir atskiri kamba-riai. Viešbutis turėjo atsidaryti kaip 6 val. vakare, bet kur kas prieš 6 val. jau stovėjo 300 driskių, laukdami nakvynės. Ne daugelis tik iš tų varguolių tu-rėjo 2-3 centus „vakarienei“, kurią čia taip pigiai duoda.

Rochester, N. Y. Kapitalis-tas George Eastman davė bran-giausia šieme mieste balių, ku-riame dalyvavo 600 turčių. Vie-nos gėlės lėšavo daug tukstan-čių dolerių. Buvo brangi Dos-senbacho orkestra, kuri dau-giausia griežė šokių, sukelian-čius publikoje lytiškus pajauti-mus.

Tuo tarpu gi Rochesteryje yra 10,00 be darbo darbininkų.

GATVEKARIŲ STRAIKAS.

Hazleton, Pa. Straikuoja mo-tormanai ir konduktorai, reika-laudami pakelt algą 33 procent-tais.

SVARBUS ADMINIS-TRACIJOS PRANEŠIMAS.

Draugai Sąjungiečiai ir pašaliniai, kurie tik turite kokį nors pinigšką reikalą su „Kovos“ administracija, siunčiant bankos čekį ar money orderį, malonėkite visada tai išpirkti „Kovos“ vardu.

Drg. A. Žymontui apleidus administratoriaus vietą, sykiu apledus jam ir Philadelphia, bankos čekių ir money orderių da teina jo vardu; taigi prisieina siuntinėti, kad jis pasirašytų (indorsytų). Mano administratoriavimo laikas taipgi neilgas; prisieis ir man prasi-traukt, kada neužlgo bus išrinktas reguliariškas administratorius. Todėl, kad nebutų viršui minėtų keblumų, tai visad išrašykite „Kovos“ vardu bankų čekius ir money orderius. Jūsų laikinis Administratorius P. Stanelis.

APŽVALGA.

MUSŲ KUNIGŲ SLAPTI PLANAI.

„Keleivis“ padaro kelias ištraukas iš velionio kun. Kaupo laiškų, rašytų kun. Tumui revoliucijos metu, o dabar spaudinamų kuniginiame laikraštyje „Viltys“. Negaudami tų paskutinių „Vilties“ numerių, pasinaudojame tų laiškų ištraukomis, kaip jos „Keleivio“ paduodamo. Ir taip, kun. Kaupas tuose savo įdomiuose laiškuose kun. Tumui rašė:

„Girdėjai, kad Amerikoje renkama aukos... Už tuos pinigus, mūsų radikalai dikčiai susipė. Socialistai norėjo visa supilti L. S. D. krepšiu, aplenkiau; ner „draugiečius“; Šliupas užsispyrė, kad reikia jos padalyti tarp visų veikiančių partijų. Taigi teko ir demokratams. Del tokio aukų paskirstymo komitetas pauro, Šliupas nuo socialistų atsimitė ir, pasigari nes, jog jis toliau pasilieka tautiškaime komite, paskelbė karą, anot jo, socialistams. Kilo sumišimas“.

„Tais sumišimais pasinaudojo pirmiausiai bene kun. Ž. ir, manding, susižinojęs su dr. B., sujūdino savo apygardą (Naująją Angliją, kur jis karaliauja) aukoti tėvynės reikalams“. Dar pirmiau, atitraukdamas aukotojus nuo Šliupinio komiteto, jis rinko aukas konkursu lietuviškiems vadovėliams parašyti ir, kaip žina, surinko 500 dol. Amerikoj, mat, pinigų yra, tik reikia mokėti juos paimti... „Beveik tuo pačiu laiku Chicagos liberalai, vadovaujant d-rui Graičiūnui, susidarė sau komitetą aukoms rinkti našlėms ir našlaičiams Lietuvoje.

„Tai matydami Scrantono vyskupijos kunigai lietuviai, atitraukdami aukas nuo socialistų ir laisvamanių, susidarė sau komitetą: prezidentas kun. V. Vizgirda, Plymouth, sekretorius kun. A. Kaupas, Scranton, kasininkas kun. A. Kuras, Forest City.

„Pirmą nedėdienį po Naujų Metų padarysime mežiavą savose bažnyčiose, paaiškinę pirma jos tikslą ir persergėję žmones prieš visokius istus. Pasukū pasisūpsime to žmones rinkėjus. Tikimės, kad mus parems ir kitų vyskupijų kunigai.“

„Aš, kaip heroldas kunigų, kurie laikosi prie 'žvaigždės', esu pristatytas oficiališkai rašyti apie jų dėjimą. Ateinančių metų pirmame 'žvaigždės' numeryje jau bus net trys straipsniai griauą visokių

Šliupų, Lizdeikų etc. autoritetą. Tas numeris bus išsiųstas visiems Kauno ir Seinų vyskupijos kunigams. Aš rengiu seriją 'Patrimpo Laiškų' apie dabartinį Lietuvos padėjimą. Jų tikslas — sujūdinti žmones duoti aukų tėvynės kultūros reikalams ir neduoti Šliupams etc. Taigi gal ir pasakysiu juose ne vieną hereziją. Tu jas dovanok: kurstymuose tai išvengti negalima.“

Taigi kun. Kaupo laiškai gana aiškiai parodo šlykščią, slap-tą kunigų politiką. Męs pamatome, kaip jie pjudo žmones vienus prieš kitus, kaip jie veidmainiauja ir suvadžioja liaudį. Mums tampa aišku, kaip kunigai išnaudoja žmonių nelaimes, gerus jų norus ir kaip jie paraližuoja žmonių žingsnius prie laisvės. Visame tame kunigų gudrumo veltui įieškotume nors krislelio Kristaus dvasios; tame kunigų jezuitiškame darbe nematyt nei biskelio rūpesčio apie žmonių dūsių išganyimą. Per visą tų kunigų machinaciją, lyg raudonu siulu, perbėga vienas ir vienatinis kunigų tikslas: įgyti sau da didesnę pasaulinę galybę tarp liaudies ir da tvirčiau sugniauzti savo delmonuose tų liaudį, kuri, pagaliaus, užsimanė laisvės ir pasiryžo, nors ir brangiai, bet įgyti tą laisvę. Nėra ko sakyti, „gražūs“ kun. Kaupo laiškai, spaudinamieji „Viltys“. Bet nemanysite, kad kun. Tumas skelbia visus kun. Kaupo laiškus su jojo „politike“. Be abejo, patįs reikšmingiausi, patįs jezuitiškiausi Kaupo laiškai pasilieka kun. Tumo stalčiuje, užslėpti nuo visuomenės akių. Nėra abejonės, kad Tumas garsina tik tai tuos laiškus, kurie maziau kompromituoja kunigiją.

AR KUNIGINĖ RELIGIJA SULAIKO NUO NEDORYBIŲ.

Kunigai savo pamokluose perstato socialistus, kaip blogiausius žmones, paskutinius niekšus, paleistuvius, razbaininkus ir tt.

Bet gyvenimas nuolat parodo, kad socialistai yra daug doresni, negu katalikai. Nurodykite nors vieną socialistą, kurs šimet, pernai, užpernai ar kada seniau būtų užmūšęs žmogų Amerikoje. Ne, tokio nepatrodysite. Paskaitykite, kiek socialistų merginų prasaranda, o pamatysite, kad ant vienos prasaradusios socialistės yra po kelis dešėtkus prasaradusių katalikų. Pasiziūrėkite į girtuoklius. Katalikų bus šimtą sykių daugiau girtuoklių, kaip socialistų. Pažvelgkite į vagystes, o ant vieno socialisto lengvai rasite po dešėtką vagių iš gerųjų katalikų tarpo.

Tat ar katalikų tikyba sulauko savo aveles nuo nedorybių? Matomai, ne. Kas gi žmogų palaiko dorą? Matomai, tik apšvieta ir proto religija, o ne biblijinė tikyba.

Mokyk žmogų gamtiškos, natūrališkos religijos. Nurodyk, kaip jo nedori darbai kenkia jo sveikatai ir protui; nušviesk, kokias blogas pasekmes draugija turi nukentėti delei ypatos blogų darbų; nurodyk jam žemiškus dalykus, delei kurių ver-ta gyventi ir darbuotis; apšviesk jo protą, — o jis daug doriau gyvens, negu kad jį baugin-tumei visokiais užgrabiniais baubais.

Keliatą šitų pastabų privertė mus padaryt pastarųjų dienų apsi-reiškimai pas katalikus.

Dirstėkime tik į korespondencijas, o pamatysime, kaip bjauriai ir kruvinai katalikai šventė kalėdas ir naujus metus. Ir taip: Westvillėj vienas katalikas norėjo nušaut kitą, bet ant gal-lo pats nusišovė. New Havene.

Conn., pasigėręs, virsdamas tre-pais, užsimušė; tame pačiame mieste katalikės per kalėdas svetimiems vyrams pradėjo kelines atsaginėti. Brooklyne katalikai, su tautininkais besimušdami, primušė du žmones. Patersone katalikai vieną žmogų mirtinai primušė. Worcesterj, Mass., kaip mums rašo Vargo Sunus, kalėdų vakare ant Willow gatvės geras katalikas Juozas Merkevičius nudurė Jurgį Janušauską, mirtinai perdurė Jurgį Janušauską ir sužeidė A. Starevičių su pačia, ir tt. ir tt.

Galima būtų ir daugiau panašių pavyzdžių paduoti, vienok, rodos, jau ir šitų užtenka.

DEBESĖLIS TAUTISKAI-KLERIKALISKOJE PADANGĖJE.

„Lietuva“ pradeda pasmerkti klerikalizmą, kuris nori visus liet. tautos kultūriškus reikalus traukti ant savo kurlpalio. „Draugas“ „Lietuvai“ nenuleidžia. Kyla tarp jų dviejų polemika, kuri, anot „Lietuvos“, gali but pradžia klerikalų kovos su tautininkais, kaip „Lietuva“ išsireiškia:

„Nebūtų labai įstabu, jeigu netrukus vėl susilauktume laukų, kada užvirs aštri kova tarp visų trijų srovių: socialistų, tautininkų ir klerikalų. Ir už ką-gi? O-gi už tą pačią tikybą — teisingiaus gi pasakius, ne tiek už tikybą, kiek už tas „kunigines“ gospadinės ir tam panašius tikybinius „typus“.

„Kova“, vienok, netiki, kad iš to debesis būtų daug lietaus. Katalikai ir tautininkai labai artimi giminės; pasipės, „apsimainys plaukais“, ir vėl susitaikys. Varnas varnui į akį nekerta.

Socialistai gi stovės savo pozicijoje, neis derybosna su tautiškaiki-klerikaliją srove, ir ves lietuvių darbininkų kliasos kovą be jokių nusileidimų.

LITERATūros KALBA IR LIAUDIŲ KALBA.

Kuomet lietuvių ir kitų mažų ir kulturoje atsilikusių tautelių kalbininkai stengiasi apvienyti kalbą, išdirbti bendrą „literatišką“ kalbą, — pas augst-tai kultūringas tautas apsi-reiškia krypsnys kaip tik priešingon pusėn. Pasmerkiama išnyki-miai, gėdijamosi tų tamių — dzukiškų, žemaitiškų, „kupi-kėniškų“ ir tt.; pas anglus gi ir amerikonus pradedam žmo-nės raginti užlaikyti savo at-kiškas tarmes, jose leisti vietini-us, provincijalius, laikščius, ir dailioj literaturoj tų tarmių neventi. Nesa tarmėje yra stipriausia kalba, išsidirus-šsi-vysčius pagal vietos aplinkybes. Gi paprastai vartojamoj laik-rašinė ir knyginė literatiška kalba juo tolyn, tuo labyn pra-randa savo gyvenimą, kaip sa-ko „New York Evening Post“.

Pas lietuvius kalbos stipumo ir gražumo mažai kas lejiško liaudyje, tikrame dailės šaltinyje, bet daugiausia nokinasi kalbos iš laikračių ir knygy, dažnai labai atsitolinusių nuo mūsų kalbos dvasios.

SOCIJALISTŲ-KUNIGŲ GINČAI.

Tamaquoj, Pa., lietuvių katalikų klebonas bene pirmas iš-drįso pasignęyti su socialistu drg. J. Stasiulevičium, L.S.P. sekretorium. Laike jo prakalbos, kunigas mandagiai padarė kelis užmetimus socialistams. Drg. Stasiulevičius taip-pat mandagiai atsakė kunigui į užmetimus. Publika iš to nuomonių susidurimo, be abejo, turėjo naudą, geriaus dalyką suprato.

Moterų Skyrius.

DARBININKĖS MOTERIS.

Mūsų moteris, išėmus labai mažą skaitlių, šalinas nuo darbininkiškų organizacijų. Pačios neprigulėdamos, da stengiasi užkenti ir vyrams. Nesakau, jog visos moteris taip daro, bet dauguma. Jeigu vyras įstoja į kokią darbininkišką organizaciją arba eina į prakalbas, surengtas darbininkų, moteris tuojau stengias perkalbėti, sakydama, jog griekas klausytis bedieviškų prakalbų. Jeigu negali geruoju, tai piktuoju nori vyrą nuo to atgrasinti.

Yra ir vyrų, kurie suvaržo laisvesnes moteris, bet tokių vyrų visgi mažiau, negu moterų.

Bet negalima už tai galutinai apkaltinti moterų. Nes yra armija juodųjų pranašų, kurie stoji prieš tamsiąją nesuipratusių darbininkų minią, ir gąsdina juos pekla, velniais ir da kuom nesumanydami, kad tik darbininkai nesivienytų savo poliitiš-koj organizacijoj. O moteris, kaipo jautresnės, greičiau užsi-krėčia svetima liga.

Bet, mielos sesutės, laikas pamesti senus prietarus. Griebkimės naujesnio įrankio kovoti už geresnę ateitį. Nepasitenkinkim vien apsidevimu. Nes ir apsidevimas bus tik tada apsidevimu, kada žmonės galės apsi-svesti dėl meilės, o ne dėl turto arba gyvenimo pagerinimo. Jūs esate dukteris darbininkų motinų. Jūsų motinos sunkiai dirba dirbtuvėse, iki apsi-veda, o apsidevusios patenka sunkiam naminiam darbu.

Jūsų motinos, budamos blogose sąlygose, nei jums neįsteng-gė suteikti nieko geresnio, ir pastumėjo jus į tokias-pat sąly-gas.

Tėvai neįstengė jus užlaikyti mokykloj iki pilnų metų; neįstengė jus apredyti nei pavaldinti. Tik spėjot paugti, da jaunametės budamos, turėjot užsidirbti sau gyvenimą.

Jūs dirbot, kad palaikyti gy-vastį. Bedirbant ir jaunutis jų-sų organizmas tapo nualintas.

Jūs laukėte permamos, tikėda-mos, kad gyvenimo laimė ateis sykiu su apsidevimu. Bet ar pažvelgėte į savo motinų liki-mą? Juk jos apsidevė, bet pateko sunkesniais naminiam dar-bui, ir niekas joms nemoka.

Nesakau, kad merginos neturė-tų apsišvesti, bet moterų pa-reiga yra kovoti už geresnę ateitį sykiu su vyrais, ar vedusiais ar nevedusiais.

Jeigu mūsų motinos miegojo tamsoj, tai nors mės pabuskim, ir eikim sykiu ranka į ranką su vyrais.

Jeigu kurios negalite prigulė-ti prie darbininkiškos organiza-cijos dėlei blogų gyvenimo są-lygy, tai nors nesišalinkit.

Vedusios moteris neturėtų drausti vyrų nuo progresavimo, bet pačios eiti progreso link. Merginų pareiga yra pačioms prigulėti prie įvairių organiza-cijų. Merginos sumažina vyrų algas, dirbadmos pigiau negu vyrai, o prie unijų, ypatingai šiaip prie darbininkiškų organiza-cijų, priguli kuo-maziau-sia.

Jos tankiausia mano sau, kad apsišves, ir jau nereikės dirbt. O čia neištekėdamos išvaro ištekė-jusių vyrus iš darbo, dirbdamos už pigiau. Ot, čia jau ir iš-lendam visi į vieną aikštę, jog esam viens kitam priešai, kada mės neorganizuoti.

Darbavių moteris nesiprie-sina savo vyrams, kad jie priguli prie įvairių organizacijų, apginančių jų reikalus. Todėl ir mūsų moteris neturėtų prie-sintis vyrams už prigulėjimą prie darbininkiškų organiza-cijų, ypatingai da pačios turėtų prigulėti.

T. Klevelis.

PASIKALBĖJIMAS

DĖDĖS SU POVYLU.

DĖDĖ GIRIASI SAVO PLAČIU GYVENIMU.

— Aš, Povyl, nenorečiau taip gyvent, kaip tu. Tavo gyvenimas be jokių fonų. Tu skopus; į žmones neišieini; nieko nematai. Vieniame mieste kiek apsigyvenai, taip ir tunai. Į vieną darbą kaip įkibai, tai ir laikaisi įsikandęs.

— Na, o ką geresnio dėdė at-sieiki besitrunkdamas iš mie-sto į miestą, iš fabriko į fabri-ką, iš kasyklos į kasyklą? Kad butum ant vietos dirbęs, tai tu-rėtum jau keliatą šimtų dolerių, kuriuos šiaip jau pravažinėjai, vėjus begaudydamas.

— Cha-cha, Povyl! Tu da nesupratai mano charakteriaus. Kad aš bučiau jų nepravazinė-jęs, tai tu nesirupink — jie man dabar kišenių nesunkintų; aš bučiau juos pragėręs. Ot, kad aš bučiau toks višta, kaip tu, kad aš bučiau taip grinoriškai gyvenęs, kaip tu, tai žinomas daiktas, kad aš bučiau šiandieną dešimt sykių daugiau vertas už tave. Dabar gi aš pinigų, kad ir neturiu, tai esu svieto matęs, esu daugiau šnapso ir alaus išgėręs, negu tu, Povyl, matėj visame savo gyvenime. Aš, Povyl, tai gyvenu, o tu tik skursti ir akis sau gadinai, įsiki-bęs į tą knygvedystę ir į cici-likų raštus.

— Daugelis nusišpicavusių senių taip giriasi, kaip dėdė. Nors žino, kad negerai gyveno, bet save vistiek ramina; nors nežino, ar turės rytoj ką pavaldinti, vienok įkalbinėja sau, kad jie esą laimingi; nors mato, kad gaus savo amžį pabaigti kur pavergėlių namuose ar ant gatvės, bet ramina save tuo, kad jie daug matę, daug išgėrę, puikiai gyvenę. Tokius asmenis aš skaitau už siauro proto žmo-nes. Darbininkas žmogus šiandieną negali mėtyti pinigų bal-ladajimuisi po visą Ameriką; jis turi taupyti centą rytojui, kada darbininko sveikata sumažės arba bedarbė užeis. Darbininkui turėtų pakakti ir tų pasilinksminimų, kurie yra prie-inami artimiausiam mieste.

Be to, susipratus darbininkas, taupydamas centus rytojui, da duoda po keliatą centų ir soci-jalistų organizacijai, agitacijai ir propagandai, kad ateityje darbininkai galėtų turėti geresnį gyvenimą ir gyvuoti, kaipo kul-tūriški, laisvi žmonės. Ir, dė-dė, nemanys, kad darbininkui visada reikia buti susiraukusiam. Aš štai, kaip sakau, taip ir gyvenu. Bet ar mane matei susi-raukusį? Vėla gi, dėdė, tran-kydamasis po visus miestus, ma-žai iš to naušos turėjai, nes dė-dė neisi apsišvietęs, neisi apsi-skaitęs, negali suprasti, ką ma-tai; neturi supratimą apie išdir-

bystes, kurias matai, apie žmo-nes, kuriuos susitinki, apie ka-syklas, kuriose dirbi. Taigi dėdė butum daug daugiau pel-nęs, jeigu butum tuos pinigus ir laiką pavertęs savo apsišvie-timui; tas dėdė būtų pravėręs akis ir parodęs gyvenimą visame jojo įvairume, ir dabar dė-dė gal gertumei šviesos vandenį iš žmėdnijos žinijos šaltinio vietoj tą smarvę degtinę ir alų iš pasmirdusių bačkų ir skune-rių.

— Palyginus su mano ami-žium, Povyl, tu esi tiktai pie-muo. Todėl manęs negali moki-tinti gyventi. Klausinis višta nemokina. Kaip aš gyvenau, taip ir gyvensiu. Ot geriau pasiklausyk, kaip man trumpa-me laike atsitiko. Nuvažiauvau aš į mainas darbo įieškoti. Pri-ėmė mane anglių kasti. Kasu. Bet, koks noglas, teuzdirbu tik po penkis dolerius savaitėj. Sakau, tiek uždirbt, tai šeim to-kiam vyrui, kaip man. Bosas juokdamasis pasiulė man darbą ant viršaus rinkinėt su vaikais akmenis iš anglių. Sakau, vas tu mara, ar tu mane ant juoko laikai? Atsiėniau pėdę, dro-džiau bosui į barštinę ir pa-bėgau. Mūsų miestelyje buvo neprigulmingas kunigas, kuris laikydavo šteibelyje savo mišią. Aš tą kuingą kitaip nevadindavau, kaip tik bambizū, ir syki, pririnkęs arklio mėšlų, aš atnešiau į jo tą kirke ir pabėgau. Jis, vaiki, mane į sudą padavė už išnevožijimą jo ypatos ir tos jo bažnyčios. Sudžia buvo ge-ras katalikas, ir mane be baus-mės paleido, o iš to bambizū da pasijuokė.

— Tai dėdė manai, labai ge-rai padaręs, bet ištikro tai bu-vo kvailas ir tamsaus žmogaus darbas.

— Manęs nemokink, aš žinau, kaip gyvent. Išvažiavęs iš mai-nų, gavau darbą hotelyje langus valyt. Čia man patiko, daug mergų buvo. Viena airišė lovą-kloja man labai į akį puolė. Sakau sau, reikia jai duoti su nau-jais metais prezentą. Ir nu-pirkau jai šilkines kelines, pri-nešiau ir padaviau; sakau, čia jums niu jyr prezentas; ale do-site man tomis kelinėmis dū-sitą apauti. Vai, Jezus — Ma-rija, kad ji drožė man į žandą savo minkštą rankelę, tik žvaigž-dės kaktoj pasirodė, ir nepaspė-jau atsipeikėti, kaip bosas ma-ne išmetė lauk iš hotelio, ir taip aš likau be darbo.

— Na, ar tai dėdė sveikiau ir smagiau nuo to pasidarė?

— Ale žiurėk, Povyl, kad aš turiu gilukį. Padaviau įgazetas apskelbimą, kad aš noriu ženy-tis su turtinga našle ir esu 27 metų medicinos studentas, jau-nas vaikas. Atsiėukė viena

Krizio akvaizdoj.

1914 metus pradeda su daugiau bedarbiu, negu buvo pradeta anie kartus darbininkams 1908 metai. Visi demokratu valdzios zadeti gerumai vėjais nuėjo, ir kitaip ir buti negalėjo.

Nauju munitu biliumi demokratai ketino papiginti darbininkams pragyvenima. Dabar gi, kada jau bilius seniai priimtas ir veikia, jokio papiginimo nesimato. Demokratai zadėjo isardyt trustus ir atnaujint pramonijine konkurencija tarp atskiru neprigulmingu kompaniju toje-pat pramonėje. Tiesa, ir „isardė“ kelis trustus, bet tas isardymas buvo tiktai ant popieros; gyvenime gi isardyti trustai buvo ir yra tie patys trustai, tik ka ju šakos turi kitokius vardus. Kiti trustai net patys pasiskubino save isiardyti. Ir „isirdziesieji“ ir „isardytieji“ trustai savo savininkams davė kur kas didesnį pelną negu pirma. Paskutiniu laiku isiardė taip vadinamas bankinis trustas, atsimitus nuo jo Morganui ir kompanijai.

Taciau visi tie juokdariniai trustu ardymai ir munitu permainos neikiok nepagerino darbininku padėjimo, nei sumažino kapitalistams galę ant-darbininku. Darbininkai, kaip ir pirma, lieka kapitalistu dirbamais gyvuliais, tik, kilant bedarbei, kasdien ju padėjimas blogėja; sprunka jiems is ranku ir tas pats menkas duonos kamsnis, kuri pirmiau prakaituotu darbu uzsidirbdavo.

Gal sakysite, kad demokratu valdzia, trustus bevarzdamą, jiems pelną padidina? Ne. Demokratu valdzia nei nepadidino nei nesumazino pelną trustu, kaip „isiskaldytu“, taip ir neisiskaldytu. Jeigu isiskaldytu trustu pelnas pasirodo didesnis, negu pirm ju „isiskaldymo“, tai tik dėka tam, kad įvesta dirbtuvėna geresnė mašinerija ir patys darbininkai priversti sistematiškai dirbti.

Mašinerijos patobulinimas ir darbo susistemavimas nera mažai darbininku ismeta iš darbo. Bet tokią daugybę bedarbiu padaryt, kaip dabarmatome, anaipolt negalėjo isdirbystės mašinerijos patobulinimas. Mašinų ismesti iš dirbtuviu darbininkai tai tik lašas dabartinėje bedarbiu jurėje.

Ir vėl mes girdime, buk demokratu valdzia yra kalta uz padarymą bedarbės. Tai labai šiose dienose paprasta ir labai klaidinga nuomonė. Demokratu valdzia uz šitą bedarbę nekaltą. Bedarbė buvo neišvengiama; ji turėjo įvykti, kad būtų išrinkta ir republikonas prezidentas. Tik ka demokratu partija turi tą nelaimę, kad kaip tik jinai prieina prie valdzios vadeliu, apie tą laiką naturalisku dalyku bėgiu įvyksta krizis. Senesnį žmonės atmena baisiai sunkius laikus demokrato Clevelando prezidentavimo. Dabar, demokratams gavus valdzios vairą, vėl prasideda krizis. Todėl ne dyvai, kad menkiausiai lavinti ir mažiau apsišvietę protai suverčia bėdą ant demokratu partijos.

Ir demokratu ir republikonu valdzia yra didžiojo kapitalo našlė iš Bostono. Aš jai nusunciau vieno aktorius labai gražu paveikslą, kaip savo, ir sakau, kad atsiųstų man ant kelio atvaziuot pas ją apsiženyti. O ji, bracia, ir atsuncia 45 dol. man ant kelio. Tai dabar ir užiu sau saliuuose.

— Uži, tai uži, bet buk at-sargus, nes lengvai gali pakliuti į belangę. Blogą galą, dėde, privaziuosi, bedarydamas tokius valkatiškus špitoklius. Tokie purvini darbai negalės išeit dėde ant gero.

Džekis Kopustas.

Iranks. Didysis kapitalas jaisias valdo. Ekonominis — pramonijinis išsivystymas žengia savo keliu ir su savimi tempia visas kapitalistiskas partijas.

Bėgyje ketverto pastarųjų metų, su pagelba gerokai pasitobulinusios mašinerijos, taip daug visokių prekių išdirbta, kad jų negalima išparduoti. Dirbtuvės, nematydamos savurinkos (turgavietės), uzdaros su duris ir išvaro darbininkus, pakol nebus maž-daug išparduoti seniau padirbti prekiai bei pakol negaus naujų užsakymų. Mat, kapitalistai užlaiko dirbtuves ne tam, kad davus darbininkams darbo ir pragyvenimo, bet tik tam, kad kapitalistai galėtų imti iš darbininku triuso pelną. Taip jau dabar surėdyta, kad žmonės reikalingi daiktai yra išdirbami ne žmonių reikalų užganėdinimui, bet privatiškoms ypatoms pasipelnyti.

Pirmiau, pakol kapitalizmo da nebuvo, tai nebuvo nei tokių krizių, kaip dabar. Vienok išnaudotojai ir išnaudojamieji buvo. Išnaudojamieji vedė kovą su savo išnaudotojais-engėjais už lengvesnį ir geresnį gyvenimo išlygas. Kaip Komunistų Manifestas sako, žmonių istorija yra nepetraukiamas kliasų kovos istorija. Bet gi kliasų kova tada daugiausiai apsirėkdavo umuose sukiliimuose vergu ir baudžiauninku prieš savo savininkus ir ponus arba mažuose straikuose amatininku-darbininku prieš savo meisterius. Tada kliasų kova buvo vedama už pagerinimus, kuriuos darbininkai tuojaus norėjo gauti, bet ne už pakėitimą buvusio ekonominio surėdymo. Darbininku kliasinis susipratimas tada nesiekė taip plačiai, kaip kad dabar. Tada atskiru amatu bei užsiėmimu darbininkai aiškiai nematė, kad jie vis yra vienos išnaudojamųjų kliasos nariais, kurie visi privalo išvien kovoti prieš savo išnaudotojus.

Po amatininku ir mažųjų rankinių išdirbystių gadyne užstojo kapitalizmas, aciu išdirbystės evoliucijai; pradėjo koncentruotis kapitalas, tvirtis trustai ir tt. Kapitalizmas emė viešpatauti.

Ilgainiui Marksas ir Engelsas, studijuodami ekonominiadraigijinio gyvenimo evoliuciją, atrado, kad kapitalizmas nėra amžinas surėdymas, kad jis turės užleisti savo vietą socializmui. Jiedu pirmi parodė tikrą krizių pamatą, t. y., kad kriziai-bedarbės kyla todėl, kada buna per daug pridirbta prekiu, ir kriziai yra neišvengtinai dalykas patol, pakol viešpataus kapitalizmas.

Nuo šicia jau prasideda visai sąmoninga darbininku kliasos kova. Visų šaliu darbininkai pamato, kad jie yra aukos to paties kapitalizmo rėdo. Jie susiorganizuoja ne tik tam, kad gautus laikinius buvio pagerinimus, bet kad podraug kovojus ir už panaikinimą tos sistemos, kurioje vieni ponai, o kiti vergai. Darbininkai susiorganizuoja į tarptautiskas socialistu partijas, kad ir politisku irankiu kovojus prieš išnaudojimo surėdymą. Socialistu partijos nušviečia kelią ir ekonominei darbininku kovai. Žodžiu sakant, įvyksta organizuota, neatlaidi kliasų kova, turinti sau tikslu panikinimą kapitalizmo tvarkos, su josios kriziais ir visokeriopu darbininku išnaudojimu.

Ilgiau čia apsisistojame ant krizių todėl, kad kriziai yra tai didžiausia darbininku šmekla kapitalistiskame surėdyme, ir todėl, kad mes dabar esame pradžioje ketinančio, but didelio krizio, o taipgi todėl, kad kriziai tai yra laikas, kuriame darbininkai lengviausiai gali persitiktinti, kaip didžiai negeistiniai darbininkams kapitaliz-

mas. Laike krizio socialistiska propaganda yra labiausiai pertikrinanti, labiausiai priverčia darbininku kritiškai pagalvoti apie kapitalistu partijas, kurios visos žada darbininkams gerovę, bet prie visų atsikartoja milžiniški kriziai-bedarbės.

Socialistai darbininkams tukstanciais kartų išaiškino, kad jokia kapitalistu partija neturi galės panaikinti bedarbės. Bedarbė — tai neišvengiama kapitalistisko surėdymo pasekmė. Bedarbė išnyks tik tada, kada žmonės reikalingi daiktai bus išdirbami ne dėl vieno ar kito kapitalisto pelno, bet dėl žmonių reikalų užganėdinimo; kada visuomenės rankose bus didieji išdirbystės irankiai, susinešimo ir išvaziavimo priemonės ir šaltiniai medžiagu, reikalingu išdirbimui visokių daiktu žmonėms. Tada bus išdirbama tiek, kiek žmonių suvartojimui bus reikalinga. Jei-gu mašinos pasigerins, ir greičiau bus daiktai padaromi, tai bus sutrumpinta darbininkams darbas, bet jie nebus ant grėvės išmetami, kaip kad dabar prie kiekvieno didesnio mašinerijos patobulinimo. Dabartiniam surėdyme darbininkas yra laikomas po kelioliką valandų prie darbo per dieną; pridirba daugybę prekių ir, aciu savodar buvusių daugybei, lieka išmestas iš darbo ir turi badauti.

Todėl lai šitas laikas bus mūsų sunaudotas skleidimui tarp darbininku kliasinio susipratimo; lai mūsų socialistiskoji propaganda eina smarkyn; lai darbininkai šiame sunkiame jiems laike pamato socializmo saulę, kuri apšvieš jiems kelią, neduos klaidžioti po klerikalizmo ir kapitalistiskų nesąmonių ukanas ir prives prie visuotino darbininku išsiluosavimo iš kapitalizmo žabangų.

Al Taurupis.

PROTESTAS.

Mės. 29 LSS. kp. Springfield, Ill., savo susirinkime, kuriame dalyvavo apie 100 pilieciu, 28 gruodžio 1913 metų, girdėdami tokį nuotikį, kuris įvyko 24 gruodžio Calumet, Mich., kur per provokaciją huliganiskų valkatu liko sutrempta 77 dukikiu, moterų ir vyrų, susirinkusių vakarienių Italų svetainėje, — išreiškiamė nukentėjusiems savo didžiausią gailestį, o provokatoriems panieką, ir šaukiame, kad tų mažyčiu laivonai iskeltų aikštėn valdzios ir kapitalistu nedorybes, kad praskambėtų protesto balsai nuo Atlanto vandenyno iki Pacifiko vandenynui ir sužadintų kovon su kapitalistais visus, kurie da nebuvo pabudę.

29 LSS. kuopa.

„KELEIVIS PADIDĖJO.

Nuo šių naujų metų „Keleivis“ padidėjo astuoniomis špaltomis; be to, da ir visos špaltos kiek pailgintos. Kaina gi ta pati, pusantro dolerio metams.

„Keleivyje“ eina labai naudingas ir lengvai parašytas daktaro A. G. straipsnis „Maistas“. Gerai būtų, kad „Keleivis“ išleistų jį knygutės formoje.

ATSAKYMAS MITCHEL-IENEL.

Jūsų atsakymo drg. Mitchellui nedadam todėl, kad tuom vėla išsautume naują atsakymą nuo Jūsų buvusio vyro. Įdėjomė Jūsų pajieskojimą ir vyro laisvį žmonės negali nueiti į siliepileme yra žodžių neteisingu, įjeidžiančiu Jūsų vardą, tai malonėkite atsikreipti su skundu ant jo į vietinę LSS. kuopą, prie kurios drg. Mitchellis priklėjo. Nutarimą kuopos ar teismo, kuopos paskirto, mes įdėsime „Kovon“, ir tuom bus galutinai užbaigta tarp Judvie-nų ginčai.

Šviesa.

Jau aušta. Akli to nemato; jiems amžina naktis. Jie it tos nepersikeičiančios, mažos amninės Adalberijos ežerų pakrantėse žiurkės, kurios akių neturi, kur šviesos spinduliai nedasigriebia. Bet kada jas išneša iš tų tamsybės urvų, matosi stebuklai. Ant mažos žiurkės galvutės už poros savaičiu pasirodo du apskriti kamuolėliai, kurie per amžius nebuvo vartojami, o dabar jais mato visur aplink; žiurkė gauna akis ir žiuri. Kai kurie žmonės, pavargę, nelaimingi, pas kuriuos akių dvasia užmiršusi nuo amžiaus lig amžiui, nuo gentkartės lig gentkartei, piktu engėju laikyti tamsybėse turty, nustoj regėję. Ir taip traukiasi tas ilgas dvasios aklių „karavanas“, grudžiasi aklybėje po sau nežinomus tyrus, paklusni prisakymams tamsos apastalu. Bet kada kurį išplėsi iš tamsos galybės ir išvesi jį į skaistaus gyvenimo mąstymų aikštę, tada išlėto atranda savo skarbus, kurie jam priklausio, pradeda regėt. Daugelis jau praregėjo...

Aušta diena... Mums išrodė, kad mes, žmonija, galingi, tvirti, nepergalimi, viešpataujame taip puikiame pasaulyje nuo jurių lig jurių — bet mes vis nematėm, kad mūsų dvasia buvo kalėjine. Per amžius mes buvom aklių tauta, su akimis, uždarytomis gyvenimui, ateina; ejom keliais, kuriems mums nevidonai liepė, kurie valdė mus ir mūsų įjegas, kurie uždengdavo prieš mus ateitį, o pasakodavo mums ir rodydavo mirazus, tyrų reginius ore. Mes gi ejom į prapultį ir įklimpom į nelaisvės balą, akli, be išsigelbėjimo vilties, negalinti rast kelio išėjimui. Ir vėl per visą ilgą baisy amžių kančių mūsų beširdžiai vadai pertikrinėjo mus, buk ta vergija tai čysčius už žmonijos nuodėmes ir paskutinis etapas į amžinastį, į išganymą. Net pats tasai purvynas, kuriame mes buvom taip giliai įklimpe, tartum nedrįso savyje ilgai laikyti uždarytus, kaipo belaisvius, ir daleido pamatyt saulės spindulėli. Aklių žmonija praregėjo; kassyk šviesos ir tiesos mylėtojai rinkosi į burius su apastalais tamsos, užzavėjimo ir veidmainystės, ir kassyk jų galybė didinosi.

Aušta žmonijos rytas; jau jie bunda. Ar religija, kad ir geriausia, pati per save gali but žmonijos išganymu? — Ne. Ar gali užsilaikt tokia tauta, kuri religijai stato ant pirmos vietos su nuostoliu laisvės išgavimui? — Ne. Ar, kad persikelt danguosna, butinai reikia žmonių laikyti nelaisvėi ir kankynėse? — Ne. Ar ta religija yra tokia, kokios norėjo jos Sutvertojas, Pranašas meilės ir vienybės? — Ne. Kristus davė religija žmoni-jai; bet tamsų jo pasekėjai ant petrinės uolos sėdėdami, su atida žiurėjo į žmonių dėl religijos, lenktųsi prieš jų sodingą ir nuolankiai, nors ir nenoriai, pildytų jų valią. Norėjom, kad jiems sudėtų neapskaitomus skarbus, kad jie būtų paskendę turtuose, kad ve turi valdyt pasaulį Vatikanas, kuris, ugnia ir kardu platindamas Kristaus religiją, be pasigailėjimo žudė ir kankino mokslo tvėrėjus.

Užstojo revizijos valanda, kada tautos praregėjo, ir atskirė bažnyčia nuo mokyklos. Argi laisvį žmonės negali nueiti į dangų, kaip ir belaisviai? — Elko gi jūs esate toki dideli priešai liuosybės idėjai? — Gal dėl katalikystės gero? — Jėgu taip, tai mes jūsų galybę sutrupinsim ir pavesim žmōnijai rupintis religija, kuria žmōnija nuo amžių pamylėjo, kurios jūs neišnaikinsite.

Adolfas V. Vasnelis.

MIRTIES BAUSME.

Pagal priv. docentą A. G. Timofeevą.

V.

Tokiu budu Francuzų revoliucija panaikino tik kankynes ir įvedė, kad prasižengėlio žudy-mas turi but žmoniškėnis — tai yra paprastas galvos nukirtimas. Už šitokį žudymo budą stovėjo žinomas filantropas dr. Giliotenas, kuris 1 sausio 1789 m. vieton budelio galvos nukirtimui pasiulė pritaikyti mašiną, kuri veiktų greit ir be klaidų, tai yra nekankintų žudomąjį. Gindamas savo pasiulymą, jis net susuko: „Su pagelba savo mašinos aš nuimsiu nuo jūsų galvas į vieną akimirksnį, kad jūs nei nepajusite. Šie žodžiai sukėlė juokus susirinkime, kurio nariai visusiai nesitikėjo, kad daugeliui jų už kokių 3—4 metų reikės praktiskai persitikrint ant nuosavos galvos, kaip gerai veikia Gilioteno mašina.

Nepasisekęs Gilioteno sakiny davė pamatą visokiems pajuokimams ir vienoje dainelėje garbei išradėjo ta mašina jau vadinama giliotina (La guillotine); tas vardas ir pasiliko tai mašinai ir amžinai surišo to žmones mylinčio daktaro vardą su vienu kruviniusių lapų žmonijos istorijoj. Pats gi daktaras Giliotenas nebuvo jokiu išradėju; jis tik proponavo mintį apie mechaniskąjį galvu nukirtimą. Tam tikslui mašinos buvo išrastos net prieš 100 metų Italijoje, Vokietijoje ir net pačioje Francijoje; bet tas viskas buvo pamiršta, ir Giliotenui prisiejo pergyvent visais laiko baisenybes, nes jį persekiojo mintis, kad jis pirmas pasidarė budelių pagelbininku tuom, kad, įvedus veikmėn jo mašiną, buvo galima trumpame laike išžudyt daugybę žmonių, kas prie pirmesniųjų budų visusiai buvo negalima. Lenortas, vienas iš tartytojų giliotinos pritaikymo, patvirtina nuomonę Paryžiaus budelio Sažono, kad giliotina labai palengvino išpildyt mašines žudynes. Nuzudymas 21 pasiuntinio iš Žiron-dos partijos (viduriniai respublikonai) tęsėsi išviso tik 31 minutą. Kitu kart 62 nuteistieji buvo nužudyti laike 45 minutų.

Asmeniškai Giliotenas turėjo didelę drąsą ir tiesioginiai išsireikė prieš terrora ir prieš mirties bausmę, už ką ir pats butū turėjęs žut po giliotinos peiliu; išsigelbėjo tik tuom, kad žuvo pats Robespjeras.

Tas bausis terroro irankis-giliotina buvo pavadinta „patri-jotų kinžalu ir įstatymų kirviu“ buvo kalbama, kad giliotina tol nenustos veikus, kol nenustos gyvenę visi išdavėjai. Ji buvo veikmėn įvesta 20 kovo 1792 m., o pirmutinė mirties bausmė su jos pagelba atlikta 25 balandžio tų pačių metų.

Didziosios revoliucijos laikai gali aiškių-aiškiausiai prirodyt, kad mirties bausmė neįvaro jokios prasižengimų baimės, kad ji nesukelia jokio pasibjaurėjimo prasižengėliu darbais; atbulai — per mirties bausmę žudomieji užsielpno žmonių simpatiją. Ilga, begalinė žmonių cilė perėjo per giliotiną laike 1792—1794 m., bet jie visi, pradėdam karaliumi ir baigiant paprasčiausiu vargšu, mirė, šaltai mirtį sutikdami. Tiktai ne daugelis, tame skaitliuje ir grafienė Diubari, Liudviko XV meiluzė, parodė prieš mirtį silpnumą; visi gi kiti aristokratrai ir aristokratės, karaliaus šalininkai, vadovai visokių respublikoniskųjų partiju, dvasiški ir svietiški žmonės, jauni ir seni, visi ejo drąsiai mirtin, be išmetinėjimų atsidavė likimui, o gal but tai darė, jausdami savo didesni moraliskumą už tuos, ką juos siuntė mirtin. Paskutiniame momente mora-

liškoji pergalė nebuvo pergalėtoju pusėje — jų pusėje buvo tik fiziškoji spēka. Komedijs teisme, kuriame nusprendimai išanksto buvo padaromi, nedavė jokio autoriteto žudytojams; visi tos tragedijos dalininkai ir teisiaimieji suprato, kad įstatymų vardu pridengiama paprasčiausioji žmogžudystė. Žmonės priprato gyvent po terroro jungu ir, kuomet ateidavo mirties momentas, ji neišrodė jau tokia baisi — perdaug jau aplinkui mirdavo, perdaug buvo krauju liejama, žmonių jausmai atbukdavo; kasdieninis gyvenimas pripratino visus nesibijot mirties ir nesibijot susipažint su giliotina.

Dėlei paaiškinimo to, kas augščiau pasakyta, privesime porą mirties bausmės pavyzdžių iš tų laikų, ir pirmiausia apsisistoms ant karaliaus Liudviko XVI nužudymo. Kaip žinome, tai buvo minkšto budo žmogus, visusiai negabus ką-nors veikt, amžinai esantis žaislų artimųjų ir palocinių partijų. Jis buvo mažučiu ant sosto ir palengvėl vis žengė žemyn prie kaladės, ant kurios savo galva padėjo; vienok paskutiniame momente jis iškčiai pasikeitė; jis buvo karaliumi daugiau kalėjime, nei kaip ant sosto; galė jo visų nedateklių vieta užėmė gerosios pusės, pirmiau nematomos.

Reikia pažymėt, kad Liudviką XVI beteisiant, Robespjeras pakeitė savo pažvalgas. Čion jis iš karšto mirties bausmės prieš pasidarė jos šalininku dėlėi prasalimo valstybės priešų; čion Robespjeras žengė pirmutinį žingsnį terro link.

Kalboje 3 gruodžio 1792 m. Robespjeras pasakė: „Aš bjauriuosi mirties bausme, kuria jų įstatymai gamina; aš neturiu nei piktybės nei meilės prie Liudviko, aš neapkenčiu tik jo blogus darbus. Aš reikalavau panaikint mirties bausmę, ir ne mano tai kaltė, jei pamatiniai proto principai pasirodė politiką ir dorišką herzi-vą. Ir jūs niekad nesikreipėt prie tų principų nelaimingųjų reikaluose, prasižengimas kurių daugiau priklausė nuo valdzios, nei kaip nuo jų pačių; — kam jūs privedate tuos principus apginimui, didžiausio prasižen-gėlio? (dėlnų plojimai). Jūs reikalaujate išemimo tame atsitiktike, kuris vienintėlis tegali išteisint mirties bausmę. Taip, mirties bausmė yra prasižengimas jau vien dėlto, kad, pagal amžinus gamtos įstatymus, ji tegalima išteisint tik reikalingu apsaugos paskirioms asmenims ar draugijai“.

Siais žodžiais Robespjeras meta didžiulį teisingą išmetinėjimą, kad ji, nepanaikinus mirties bausmės visiems, nori padaryt išemimą karaliumi, pagal revoliucijiniu partiju nuomonę didžiausiam priešui, ir, tokiubudu, Robespjeras neima ant savęs atsakomybės už pasielgimą prieš doriškąjį jausmą ir tuom tarpu nurodo, kad jam mirties bausmė yra neišvengiama budas, kuriuom galima prasalint valstybės priešus. Terroras buvo bausiu, bet logisku išėjimu iš aplinkybių. Mirties bausmę palaikė ne jis; jaja naudojosi kiti mažai reiškančiuose atsitikimuose, ir Robespjeras skaitė save teisingu, kuomet reikalavo mirties bausmės vardan tėvynės išgelbėjimo. Paskui pirmuosius žingsnius sekė kiti. Tokiu budu nedrąsumas ir nepermatymas įstatymdavėju susirinkimo, kuris laiku nepanaikino mirties bausmę, sutvėrė teoretiskąjį išsisteisinimą visų terroro veikėju.

(Da bus).

Užušta Nyderlandų ministrių pirmininko sunus ir keturiuos ypatos, kada išsoko iš rėlių traukinys, kuriuo jie vaziuo.

Korespondencijos.

WESTVILLE, ILL.

Gruodžio 26 d. 1913 m. nusišovė B. Šlikas. Sakoma, sauzudystės priežastis — šeimyniški nesutikimai. B. Šlikas kai-kurį laiką tarnavo už policmaną; biednas, kitų gyvastį saugojęs, dabar pats užsimanė mirti, nukentėjo už tuos, kurie nei nemano da mirti. B. Šlikas buvo Rymo katalikas. Nejaugi galėjo pamiršti savo piemens priklausymą, jog sauzudystę apsunkena biedną dušėlę, ir argi nebus koktu susieiti socialistus "sudnoj" dienoj?

T. Klevelis.

NEW HAVEN, CONN.

Girtuokliavimo pasekmės.

Pas mumis randasi gerokai blaivų žmonių, bet netruksta ir girtuoklių. Vienas lietuvis Pranas X, da nevedęs vyras, apie 40 m. amžiaus, gerokai pritraukęs raugo ir degtinės, nusmuko trepais žemyn ir ant syk atšalo. Jo draugai, tą patėmiję, skubiai pašaukė "dėdę", bijodami, kad prie jų neprikibtu policija.

Palaidojo su mišiomis, kaip gerą kataliką.

Kitas lietuvis, vėl pusėtinai įkaušęs, eidamas gatve, papulė po automobilium ir tapo suvažinėtas ir nugabentas ligonbutin.

Tulo saliuoniko pati O. P., irgi pusėtinai primaukus, nusirito trepais, susizeisdama sau veidą. Reikėjo įnešti kambarin. Pašaukta gydytojas. Sakė, pavojingai suzeista. Veidas išsipūtė, kaip duonos banda.

Vėl viena gera katalikė ant Ashmont Str. per kalėdas pasigėrus pradėjo graibstyti už kelinų atėjusiam į svečius vyrui, tulam A. M. Tas neiškentęs atstumė ją nuo savęs, nes kambarėje buvo ir vyras tos moteries. Ta, užgauta, pradėjo mušti svečią. Tas, atsilygindamas, išeidamas jai irgi užvežė, nuo ko toji atsūdrė ant grindų. Da norėjo suareštuoti, — bet "dėdė" išklaušęs atsakė areštuoti.

Išpagirioję katalikai nepakelia nei akių iš gėdos.

Piešelis.

WESTVILLE, ILL.

Anglas Shefer, vedęs, 25 gruodžio išvažiavo į artimą miestuką, prabuvo 2 dienas; parvažiuodamas namo ant karo, norėjo nušauti lietuvių, paskui pats pabėgo iš karo. Parėjęs į saliuoną, kur jis laikė "lonėruimį", 12 valandą nakčia, norėjo nušauti bartenderį. Du sykiu šovė, bet revolveris nemušė, o trečią sykį atsuko sau į krutinę ir iššovė. Kulka išlindo per kairiąją petį. Doktoras sako, kad neišgyvs. Šių Sheferio žygių priežastis — tai perdaug didelis girtuokliavimas.

Laisvės Mylėtojas.

PATERSON, N. J.

Kaip kitur, taip ir čia katalikai pažymėjo kalėdas — Kristaus gimimo dieną — savo katalikiško kraujo praliejimu. Tą dieną Šv. Kazimiero parapija turėjo balių, kurio pelnas buvo skiriamas parapijos naudai.

Ištuštinę kelioliką baksų rudžio ir pusėtinai ištraukę šnapso, pradėjo įieškoti pakampėmis socialistus; sako, kad rasime kokį ceciliką, tai mes jam parodytume teatrą; vadinas, jie su mumis socialistus. Bet, ant laimės, nei vieno socialisto baliuje nebuvo. Vienok karštas kraujas neišsėkto katalikų gislose, butinai veržėsi viršun. Bežiurint, katalikai atrado ir savo tarpe veni kitiems priešų; ir ar nepraėdės tarp savęs daužytis, kad net iki lubų kraujas tryško iš įkaitusių katalikų makaulių. Vienas tiek skilių ir guzų gavo į pakaušį, kad reikėjo pašaukti ligonbučio vežimą ir nugabent tą nukentėjusį karžygi į ligonbutį, kur jam daktarai turėjo nuskus galvą ir pasakė, kad

vargu bepagys, ypatingai, kad labai jam sukopota sprando gislos.

Kai-kuriuos mušeikas sugavo ir nugabeno į belangę; pas vieną rado geležines pirštines ir švinines "biles"; kiti ištruko.

Svetainės saliuone buvo kitos didelės muštynės.

Tai taip katalikai linksminasi savo parengtuose vakaruose ir šventėse.

Patersonietis.

BROOKLYN, N. Y.

20 gruodžio du tautiečiai, gerai įsikaušę rudžio savo name, pradėjo tarp savęs peiliais pjuostytis. Policistas, tai išgirdęs,ėjo tvarkos daryti. O tie du, pamatę policistą, valiai jam duot, ir taip jį apkulė, kad tas jokios tvarkos negalėjo padaryti. Paskui pribuvo da keturi dėdės policistai ir vienas muštukas liko nuvežtas į ligonbutį, o kitas į šaltąją.

Per kalėdas du tautiečiai iš "Vienybės Liet." nuvažiavo į S. Brooklyną į vestuves. Ten, "bekeldami" tautą, su kitais dviem susipyko. Kada tautiečiai iš "Vienybės Lietuvinkų" grįžo namon, tai aniedu "vestuvininkai" pasekė juos ir prisitaikę labai sumušė, taip, kad vienybininkai patrijotai vos namo parėjo. Vienas muštukas suareštuotas ir sėdi po \$1000 kaucija.

Čion Esu Buvęs.

NORWOOD, MASS.

27 d. gruodžio 1913 m. buvo Labdarystės Draugijos parengtos prakalbos ir šokiai. Kalbėjo vienas kalbėtojas iš S. Bostono (tik neteko išgirsti jo pavardės) apie apšvieta, kaip ji mums reikalinga, ragino kiekvieną lietuvių prisidėti prie svetainės pastatymo. Kalbėjo gerai. Publikos atsilankė dikčiai. Bus draugijai pelno.

29 d. gruodžio buvo S. L. R. K. A. 81 kp. prakalbos. Kalbėjo visiems norwoodiečiams žinomas "pilzopas" iš Wolpole, Mass., Jarusevičius. Apie ju pliauškalus nėra ko nei rašyti.

Antras kalbėjo klerikas Juškaitis. Išėjęs pasisakė, kad daug nekalbėsiąs, nes da vien s klerikas už jo užpakalio žiopsos (Publika juokiasi ir rankomis ploja. Kalbėtojas gi ir tas klerikas gėdijąs). Juškaitis kalbėjo apie laikraščius, kurie yra gerai, o kurie niekai; sako: aš neskaudu, kad neskaitytumėt "Kovos", "Keleivio", "Laisvės", ir "Pirmyni"; jei laiko yra, tai galima ir juos skaityti, tik reikia suprasti, o ne praryti, kaip kleckus; kada sukramtysite, tada žinosite, kad tie laikraščiai yra netikę.

Trečias kalbėjo klerikas Vaičiūnas; tas tai jau žioplai nukalbėjo, kalbėjo, pats nežinodamas ką kalbąs; balsas kartais buvo plonas, it katės, o kartais smarkus ir storas, it jaučio, kad net ant gatvės buvo girdėti.

Visi kalbėtojai vengė perdaug šmeizia socialistus bei socializmaus šmeizdavo. Mat, suprato, kad svetainė yra daug socialistų ir jiems simpatizojančių, kurie galėjo sukritikuoti kalbėtojus.

Tarpais Cicilijos choras dainavo; dainos pavyko pusėtinai.

Tos pačios dienos vakare buvo susirinkimas L. S. S. 133 kp. Tarp kitų nutarimų nutarta užkviesti į debates socialistų šmeizikus bei priešus, kurie šmeizia socialistus bei socializma. Iš šmeizikų pusės nutarta kvieisti V. Kudirką, Pr. Kudirką, J. Pežą ir Jarusevičių iš Wolpole; iš socialistų pusės išrinkta F. Markevičius, M. Akelaitis, K. Žiurinskas ir M. Šargalis.

Tema: Kam jie šmeizia socialistus bei socializma.

Darbai Noorwood'e mažinasi; bedarbių skaičius auga.

Meilės Kankinys.

GARDNER, MASS.

L. S. S. 89 kuopos lošiniai: "Bomba" ir "Penktas Prisakymas", kuriuos lošė gruodžio 20 d. 1913 m., nusisekė gerai, gerai sulosta ir geras biznis buvo. Kuopa uždarbijo turės apie 25 dol. Buvo ir šokiai su lakiojancia krasa. Dovanas laimėjo A. Skrodziūtė, 89 kp. narė ir Geo. Varekojis. "Bomba" ypač žmonėms labai patiko, nes sulosta buvo tiesiog natūrališkai. Manoma ją vėliau atkaltoti. Ant rytojaus vakare laikyta diskusijos temoj: "Ar bus bedarbės, įvykus socializmui?" Šį sykį prastai sekėsi išrišti klausimas, nors tai ir lengvas klausimas. Da blogiau ant galo išėjo. Norėta da padiskusuoti, ar reikalinga nuolatinė kariumenė. Nesocialistai ir socialistai šoko ginti, kad "apie tai ir kalbos buti negali; kas apgintų laisvę šioj šalyj". Tik įvykus socializmui, neberekėsią kariumenės. Tokių, da neapsišvietusių yra socialistų. Da reikės kuopai pasirupinti tuos rukus išblaškyti.

Korespondentas.

SO. BOSTONO CHRONIKA.

Kaip visuose Suvienuytų Valstijų miestuose, taip ir čia pasiekė negeistasas svečias — bedarbė plačias darbininkų minias. Tuno ant gatvės netik paprastas darbininkas, su nuliudusia ir apgailėtina išveizda, bet ir profesionališkas ir net organizuotas amtininkas gludi unijos ofisuose ir laukia darbo, be kurio nei vienas darbininkas negali apsieiti, nes tai vienintelis šaltinuis palaikymui jo gyvybės. Bet kurgi dingto tie darbai ir kodėl sustoję ruke fabriky kamina? daugelis jų klausia. Tai dabar nors apmąstykite ir apsižvelkite aplinkui, o pamatysite, jog tai neišvengtin a šio rėdo pasekmė. Net kriaučių darbai, kurie pirmiaus po straikčių gerai ėjo, sustoję, kaip ir kitos išdirbystės. Daug yra bedarbių, o kurie dirba, tai po 2 ar 3 dienas savaitėj. Puikus, nėra ką sakyti, demokratų valdymas!

60 kuopa 17 dieną sausio suloš antru syk "Mariją Magdalię". Lošimas įvyks Dullej St. Opera House. Lošimas pirmu syk nusisekė puikiai, todėl dabar reikia tikėtis nuo aktorių ir rengėjų, kad bus atitaisyta r tie nedatekliai, kurie buvo pirmame lošime. Lauksime.

7 kovo bus sulosta tragedija "Nihilistai" arba Užmušimas caro Aleksandro II. Veikalas labai užimantis. Jame nupiešta vargstančiųjų padėjimas Rusijai, revoliucionierių veikimas ir jų persekiojimas. Tarp kitų gabiųjų aktorių dalyvausiąs taipgi ir F. J. Bagočius.

Miseregagas.

SO. BOSTON, MASS.

27 gruodžio Birutės Kanklių Choras buvo parengs koncertą su šokiais. Koncertas pavyko gana gerai. B. K. Choras sudainavo keliatą dainų labai puikiai, ypatingai gerai išėjo "Sugrižk". Apart to da buvo ir monologų, kurie prijuokino publiką.

Korzonienė sudainavo solo, kas pasisekė gerai. Paskui sekė šokiai.

Birutės Kanklių Choras gyvuoja 7 metai, bet dėl negavimo mokytojaus choras negalėjo reguliariškai gyvuoti; ir taip keliatą sykių buvo apmiręs, bet, gavus mokytoją, ir vėl atbuolo.

Dabar, nors da nesniai atgijęs, bet jau turi apie 50 narių ir jau gerai sudainuoja.

Publikos buvo nemažai, ir B. K. Choras turės pelno.

Prieš B. K. Choro koncertą pėtničios vakare 26 gruodžio taipgi, buvo bažnytinio choro koncertas su perstatymu "Nesipriešink". Čia žmonių ir neduogiau buvo, nežiurint, kad ir lu-

nigas Žilinskas iš ambono agitavo, kad visi koncertan eity, sakydamas: "jūs ant bedievių parengtų vakarų tai šimtais grįžtat net atgal, negalėdami sutilpti į svetainę"... Čia, žinoma, jis turėjo omenė "Mariją Magdalię", kur apie 400 žmonių grįžo namo, negalėdami įeiti į svetainę.

Ir nieko nėra įstabaus, kad publika nesilanko pas juos, nes nėra ko lankyti. Kad ir šį vakarą paėmus, tai nėra nei pusės prieš socialistų vakarus.

Pirmiausia sudainavo bažnytinis choras, bet kaip sudainavo... Lietuvoj piemenukai geriau dainuoja. Bet kas keičiausia, choras dainavo ant pagrindų užsidaręs. Tik buvo girdėt rėkimas, o žmonių nematy, nes buvo uždaryta scena. Žmonės sėdėdami turėjo daug juokų.

Paskui buvo perstatymas, kuris labai silpnai sulostas. Tik vienas Mešlis gerai lošė, o visi kitių neverta nei minėt.

Į šį vakarą atvyko ir naujo laikraščio "Ateities" redaktorai ir leidėjai, Baniulis ir Vitaitis su Jurgelionu. Tai visą vakarą, jie su kun. Žilinsku "frentavo", ypatingai Vitaitis prie kunigo meilinosi, kaip katinas prie lašinių. Tai vis tautiečiai-aisvamaniai...

M. P...cius.

MOLINE, ILL.

Per pasidarbavimą kai-kurių draugų buvo L. S. S. 179 kp. prakalbos 27 d. gruodžio.

Kalbėjo drg. T. J. Kučinskas iš Valparaiso, Ind., dvejas atvėjais. Pirmoje savo kalboje nuosekliai papasakojo, kaip išsivystė vergija ir kokia nauda buvo civilizacijai iš perdidelio darbo žmonių vergimo. Toliau nurodė, kas tai yra alginė vergija ir kokiū būdu darbo žmogus gali iš alginės vergijos pasiliuosuoti.

Išvedė, kad tik socializmas paliuosuos žmones iš alginės vergijos. Pertraukė J. V. J. deklamavo eiles "Ateis laikai". Antru kartu kalbėtojas aiškino apie karę, ar ji reikalinga žmonijai, kokius vaisius ji atneša ir dėlko aktrės kija. Aiškiai nupiešė karių baisumą ir didžius jų iškaščius.

Žmonių susirinko apie šimtas, tarp kurių buvo desėtkas ir moterų.

Prakalbos žmonėms patiko; visi dailiai užsilaikė. Prie kuopos prisirašė keturi nauji nariai ir prisidėdėjo da keli prisirašyti. Auų padangimui lėšų surinkta \$8.05.

Dievo Duotasis.

WORCESTER, MASS.

Gruodžio 28 dieną 1913 m. L. S. S. 40 kuopa turėjo parengus diskusijas temoje: — Ar reikalingos karės?

Dvi ypatos nurodinėjo reikalingumą karių. Penkios-gi ypatos nurodinėjo karių blogas pasekmes ir jų nereikalingumą. Publikos buvo apie penkis šimtus. Publika išreiškė savo nuomonę, kad karės nereikalingos.

G. Digliukas.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Vincui Keistučiui. Jūsų eilutėse nėra nei krislielo poezijos, neprisiilaikoma eilavimo taisyklių, o ir pati mintis vietomis neišlaiko kritikos. Priversti esame įdėti į gurbą.

S. Bakanui. Jūsų rašinėlis "Kas link pajieškojimo dėl apšivedimo" nesunaudotinas, nes jau tas klausimas gana ilgai buvo gyvdenamas ir nesinorėtų jį vėl pakelti. Kad ne ta aplinkybė, straipsnelis spaudai tikty.

F. Gražiui. Jeigu drg. M. Mockus jaučiasi Pild. Komiteto nuskriaustas, jis gali apeliuoti. Triukšmą gi keliant per laikraštį, prie nieko neprieisime. Nededame.

J. A. Kalmečiui. Jūsų korespondencija lieka nejdėta todėl, kad kitas draugas atsuntė pirmiau tų-pat atsitikimų aprašymą. Vienok meldžiame mums rašinėti ir toliaus. Rašliavą gana gerai pažįstate.

Vargdienėliui. Trukstant vietos, tuoj Jūsų korespondencijos negalėjom įdėti. Dabar jau būtų pervėlu. Be to, da ir žinutės nelabai svarbios. Pertai negalime dabar suvartoti laikraščiu.

Kunigo Dėdei. Nors Tamsta esi ir kunigo dėdė, bet korespondencija nepatils, nes šiuo tarpu mažai vietos korespondencijoms turime. Kada, po kelių savaičių, sumažės Sąjungos reikalų skyrius, tada turėsime progą įdėti daugiau ir korespondencijų. Tikimės, kad dėlei šios korespondencijos nepatpinimo neatsisakysite toliaus buvę mums korespondentu.

K. Bronis. Tiesa, gana keistai kun. Žilinskas pasielgė laike to krikšto, bet korespondencija iš to išeitų nekokia.

K. G-riui. Ir Jūsų korespondencijos negalėjome įdėti dėlei vietos stokos.

P. Balsiui. Malonėtume turėti Tamstą už savo korespondentą, tačiau Tamstos nuomonų apie Griškto vaidus su socialistais šiuo tarpu suvartoti negalime.

Zanemunčikui. Perdaug plačiai aprašote tų dovanų laimėjimą ir užkabinatę draugą, kuris darbuojasi Soc. Party skyriuje. Viena, neturint laiko trumpinti, o kita, nenorint vaidų kelti tarp vietos socialistų, buvome priversti nedėti Jūsų korespondencija.

95 kuopai. Mums rodos, kad tai bereikalingas butų darbas garsinti kiekviename "Kovos" numeryje, kiek to numerio egzempliorių atspaudinta. Ir be to sąjungiečiai gali žinoti, kiek skatytojų "Kova" turi, nes L. S. S. sekretorius laiks nuo laiko tai pagarsina. O kad kas Jūsų paklausia, kiek "Kova" turi skatytojų, o Jūs negalite atsakyti, tai čia da menkas pamatas garsinimui "Kovos" skatytojų skaitliaus. Be abejo, ir apie kitų liet. laikraščių skatytojus klausinėjama, bet tie laikraščiai irgi nemato reikalo garsintis, kiek turi skatytojų. Jūsų nutarimą butume sugražinę, bet kad savo adresu nepadaiktė, o įjieškoti jo po kuopų viršininkų adresus neturėjome laiko, todėl ir negražinome.

Jaunai Mergaitei. Stengkitės nors kiek taisykliškaiau rašyti. Dabar beveik kiekvieną žodį pradate didžiaja raide. Perrasyti neturime laiko, o pertaisyti perdaug darbo. Todėl netilps.

A. Tekoriui. Nors dabar negalėjome pasinaudoti Jūsų žinute, bet kviečiame mums bendradarbiauti ir toliaus.

A. Jociui. Negalime įdėti dėlei perdaug ilgo aprašinėjimo smulkmenų.

Perkunėliui. Korespondencija buvo be ypatingos svarbos, o čia vietos truko. Todėl ir nedėjome.

V. Venskunui. Atminkite, kad tai yra negalimas daiktas sutalpinti viską, ką bendradarbiai ir šiaip jau korespondentai prisiuncia. Jūsų zinia apie kun. Gudaitį mums neišrodė gana įdomi, nes kunigai visur taip apsieina.

S. Žanotam. Netikusiai parašėte, negalime suskaiyti.

Lietuviui. Fitchburg, Mass. Mums rodos, vely tegu Jūsų kuopa padaro nutarimą kas link kelių "Kovos" egzempliorių ėjimo vienai šeimynai.

Katalikui, Saginiečiui, Dalgininkui Zigmui, Grupai rusišky darbininkų, Puttinėliui. Dėlei įvairių priežasčių Tamstų korespondencijos lieka nesunaudotos.

NAUJI RASTAI.

DUMBLYNĖ, penkiaveiksmė drama. Paršė Dvi Lietuvaiti iš Orzeskienės apysakos "Niziny". Vilnius, 1912, M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygyno išleidimas. Pusl. 44, kaina 30 kap.

IS TAMSOS Į SVIESĄ, trijų veiksmy drama. Paršė A. S-is. M. Piaseckaitės-Šlapelienės knygyno leidinys. Vilnius, 1913. Pusl. 32, kaina 25 kap.

PIGIAUSIAS IR GERIAUSIAS DARBININKO PRAGYVENIMAS arba ką daryti, kad kooperacija gyvuotų ir tarptų. Paršė Juozas Baltrušaitis. Išleido Broliai Baltrušaičiai, 2029 Fifth Av., Pittsburgh, Pa., 1912. Pusl. 27, kaina 10 centų.

KAIP PRIZIURETI IR AUKLETI ŽINDOMUS KUDIUKIUS. Paršė ir išleido Doktorė J. T. Baltrušaitienė, Pittsburgh, Pa., 1912. Pusl. 32, kaina 25c.

GIRTUOKLIŲ IR BLAIVININKŲ KANTICKOS. Paršė ir surinko Karčemų Zakristionas. Išleido "Dilgėlės". Antroji laida. Pittsburgh, Pa. Puslapių 32, kaina 10c.

MONOLOGAI: N. 1 Beiniant pas pačią, N. 3 Alyzas Dvitkus jau vedęs, N. 4 Muravjovo paminklas Vilniuje. Visi trys monologai atskiruose lapeliuose. Kaina po 5c. kiekvienas. Išleido "Dilgėlės" 1913 m. Pittsburgh, Pa.

SIELOS AIDAS, Jovaro eilės. Pusl. 30, kaina 20 kapeikų. Vilnius 1913.

IS KRIKŠCIONIJOS SANTYKIŲ SU SENOVĖS LIETUVIŲ TIKYBA IR KULTURIA. Paršė J. Basanavičius. M. Piaseckaitės-Šlapelienės leidinys. Vilnius 1913. Pusl. 100.

MOTERŲ PADĖJIMAS IR LYTISKAS KLAUSIMAS EVANGELIJOJ BĖI APATALŲ RAŠTUOSE. Z. Aleksa. Pusl. 60, kaina 20c, "Laisvės" spauda, So. Boston, Mass., 1913.

ŽENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS. Paršė Barabošius. Pusl. 30, kaina 10c. "Laisvės" spauda, So. Boston, Mass., 1913.

DARBININKŲ LIGOS KASOS. B. Solovjov. Pusl. 14, kaina 5 kap. "Sviesos" leidinys N. 21. Vilnius, 1913.

"KELEIVIO" KALENDORIUS 1914 METAMS. Pusl. 128, kaina 25 centai. Išleido "Keleivis", So. Boston, Mass., 1913.

NEWARK, N. J.

27 gruodžio L. S. S. 11 kuopa statė scenoj farsą "O. S. S. arba Šliubinė Iškilimė". Veikalėlis gana juokingas.

Aktoriai atliko savo roles nebloginai. Da buvo deklamacijų ir monologas.

Po lošimui buvo šokiai ir skrajojanti krasa su dovanomis. Dovoanos buvo: 1-ma "Rankpelnis", 2-ra Vyduo "Mūsų uždavins, 3-čia Kudirkos raštų V-tas tomas. Visas tris dovanas laimėjo merginos. Publikos buvo apie 200.

Ant toliaus kuopa nutarė sušosti didesnę dramą "Nihilistai".

28 gruodžio įvyko prakalbos, parengtos Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vitauto draugystės. Kalbėjo drg. A. Baranauskas ir A. Zolynas. Drg. Baranauskas kalbėjo apie praeitą draugijų organizaciją ir apie dabartinę draugijų organizaciją ir apie skirtumą tarp jų, ir visus agitavo prigulėti prie draugijų. Pabaigoje kalbos drg. Baranauskas ragino visas lietuvių pašalpinės dr-jas susivienyti į vieną pašalpinę draugiją Suvienuytose Valstijose.

Publikos buvo į šimtą su viršun, ir visi buvo užganėdinti kalbėtojaus kalba.

Auų Liet. pol. kank. surinkta \$4.10.

Kuopos Korespondentas.

SATYRO UŽPEČKIS.

SAVOTIŠKO LAISVAMANO MONOLOGAS.

Gerai būti šliupiniu laisvamaniu. Ką nori, manyk; ką nori, kalbėk; viskas tau valia, įstatymai nei principai tau nerūšyti. Jeigu tu esi šliupinis laisvamanius, tai tavęs nevaržo joki principai; tu gali elgtis, kaip tau upo valandėlė padituoja arba kaip tavo biznis reikalauja.

Aš nenoriu likti tokiu laisvamaniu, kaip buvo kunigas Dembskis, Volteris, Robertas Ingerolis, Thomas Payne. Kaip dievą myliu, jų laisvamanyba būtų man vergija.

Aš noriu būti toks laisvamanius, kad man būtų valna pakrypti arba persiversti ton pusėn, kur tik mano palaidas protas neša mano kuną ir dušią.

Jeigu aš priimčiau principus tokių laisvamanių, kaip Dembskis, Ingersoll ir jiems panašūs, tai juk tu pačiu aš pasidaryčiau nelaisvas. Visokie principai daro žmogų nelaisvu.

Aš buvau vergas dvasioje, kuomet turėjau katalikiškus principus. Paskui katalikiškus principus atmečiau, tapau laisvu. O kad dabar priimčiau laisvamanių principus, aš vėl tapčiau vergu.

Ne, vyruciū, to tai jau nesulauksite nuo manęs. Iš vienos vergijos išėjęs, aš neisiu į kita, į laisvamanių principų vergiją.

Ha-ha! Aš noriu būti laisvas. Ar suprantate? Aš noriu būti visiškai laisvas, ne tik tai laisvamanius, bet ir laisvaprotis, ir laisvausis ir laisvaakis, ir laisvaburnis, ir laisvalupis, ir laisvaliežuvis, ir laisvarankis, ir laisvakojis ir laisvaširdis ir laisvameilis ir taip toliau r tt.

Beje, atleiskite, ką aš sakiau, kad noriu būti šliupiniu laisvamaniu. Aš dabar, kaip matote, noriu būti daug didesniu už šliupą laisvamaniu. Šliupas turi tik tiktai laisvą mintį ir jokiais principais nevaržomą protą. Aš gi noriu, kad ne tik mano protas ir mintis būtų laisvi, bet kad ir visi kuno sąnariai ir pajautimai būtų palaidi.

Kol žmogus neturi šitokios laisvamanybės, kaip aš noriu, tol jis nėra laisvas, nors proto srityje jis sau ir didžiausią laisvę pasivylė.

Štai kad ir šliupas. Jis savo laikraštyje spaudina kunigų paveikslus, pastato kunigus didžiausiais ir garbingiausiais veikėjais, bet ant kito jau puslapio kunigus išvadina Romos krokodiliais ir pono Jazuso drigantais. Ant trečio gi puslapio socialistus labiau iškilioja negu kunigus. Tautiečių laikraščiai ir redaktoriai giria katalikų bažnyčią, bučiuoja kunigams rankas, duoda ant mišų už savo giminių dušias ir tt. Bet šliupas niekada nei pusę papeikimo žodžio nepasako tokiems laikraščiams nei redaktoriams, kurie palaiko kunigiją. Iš protiškos pusės pas šliupą pilna anarchija. Bet šiaip jau kasdieniniame gyvenime aš pas jį nematau laisvumo.

O aš noriu būti laisvas taip, kad visi mano organai ir sąnariai būtų laisvi. Diekis K.

Iš Philadelphijos.

PRIGĖRĖ TRAKIMŲ VAIKAS.

Prigėrė pp. Trakimų aštuntų metų vienatinis sunus Jonukas Delaware upėj prie Ontario. Vaikas, niekam nežinant, dingo iš namų. Po kelių valandų tėvai gavo žinią, kad jų vaikas prigėrė.

Manoma, kad Jonuko bendras, kuriam buvo apie 12 metų amžiaus, galėjo įstumti Jonuką į upę arba užmušti, o paskui vandenin įmesti.

Taip manyti priverčia šita aplinkybė. Policmanas susitiko smarkiai bėgantį persigandusį vaiką. Jis paklausė, kur vaikas bėgo. Vaikas atsakė, kad prigėrė Jonukas, saliuoniko vaikas, ir tuoj pats tolyn nubėgo. Policmanas nedasiprotėjo nutverti vaiką ir bėgti su juo į nelaimės vietą. Paleidęs vaiką, jis pats nubėgo prie upės, neturėdamas supratimo, kur Trakimų sunus galėjo prigirti. Paskui pasisaukė daugiau policijos ir valtelį, ir išgriebė vaiko lavoną. Kad policmanas būtų pribuvęs su anuo bėgusiu vaiku, gal būtų da pasisekė ir gyvą Jonuką išimti.

P-as Trakimas ketina skųsti policmaną už jo tokį žioplumą. Kas buvo per vienas tas pabėgęs vaikas, nieko nežinoma.

P-as Trakimas turi salioną ant Somerset ir Richmond gatvių. Kol buvo South pusėje, jis prigulėjo prie LSS. 1 kuopos.

PRALAIMĖJO STRAIKA.

Sugrįžo darban moteriškų drabužių straikavusieji siuvėjai, nieko nelaimėdami. Straikas tęsėsi arti devynių mėnesių. Straikeriai prakiso į du milijon dolerių, nęgdami per tą laiką algos.

MILIJONIERIUS BLAVININKU.

Plačiai žinomas Philadelphia milijonierius labdarys Anthony Drexel nuo naujų metų prisiekė daugiau negert jokių svaigančių gėrimų, ir išpylė lauk visą buvusį pas jį namuose vyną, alų ir degtinę.

MIRĖ SUKTAS POLITIKIERIUS.

Mirė atsižymėjęs savo suktybėmis Philadelphia politikierius, buvęs majoras Reburn. Paliko milijon dolerių turty savogiminėms.

ANARCHISTĖ APGAVO POLICIJA.

Garsi anarchistė, Emma Goldman atvažiavo Philadelphiajį prakalbų laikyti. Jai buvo pasamdyta Labor Lyceum svetainė. Bet policija uždraudė jai laikyti prakalbą šiame mieste. Vienok gudrioji Emma išrado būdą. Ji susižinojo su Radikališko Knygyno, 424 Pine St., perdėtiniais ir sutarė kalbėti tame knygyne, o kad išvengus policijos, ji užpakalinėmis gatvėmis atėjo prie knygyno ir buvo įkelta į vidų per langą. Ir išdrožė smarkią prakalbą, kurioje policija gavo daugiausiai pipirų.

LITER. SOC. DRAUGIJA.

Nedėdieniais po pietų Broad St. teatre Literatiškoji Socijalistų Draugija duoda prakalbas su gražia muzika. Įžanga dykai. Paskutinį nedėdienį kalbėjo žymus socijalistas rašytojas John Spargo, kuris pasirodė karštas nesuvaržytos ateivystės šalininkas.

DIDELĖ VĖTRA.

Per kelias dienas siautusi vėtra, vieną žmogų užmušė ir 6 sunkiai sužeidė, nešdama tai iškabas, tai lauginčias ir tp. Germantowne vėjo spēka buvo įlauta daug didelių langų.

Sajungos Reikalai.

DISKUSIJOS IR BALSAVIMAS.

Diskusijos apie susivienijimą su Socialist Party jau eina tris mėnesiai. Bet jos vedamos gana apatiškai. Išrodo, lyg kad draugai gvildentų klausimą daugiau iš pareigos, negu iš noro. O daugelis žymių sąjungiečių net visiškai šalinasi nuo diskusijų.

Tyli daugiausia susivienijimo šalininkai.

Ta aplinkybė davė progos vienam draugui pasakyti, kad susivienijimo šalininkai laukia paskutinės valandos, idant jų oponentai neturėtų laiko sukurti jų išvadžiojimus. Man neišrodo teisingu šitoks tvirtinimas. Apatijos (atšalimo, nenoro) priežasčių aš matau kitur.

Viena, susivienijimo su Socialist Party klausimas yra labai senas. Atmenu, jįsai buvo statomas dar Waterburio suvažiavime, 1907 m. Ir nuo to laiko jįsai turbūt nē nenueidavo nuo Sąjungos suvažiavimų dienotvarkio. Taigi, jįsai visiems yra gerai įkryčjęs.

Antra, tas klausimas gvildinamas šiandie beveik išimtinai iš praktikos pusės. Kuone visi dalivaujantieji diskusijose vienu balsu tvirtina, kad pricipališkai jįsai esąs jau išgvildentas, ir tai — pozityviškoje, pritariančioje prasmėje. Na, o kuomet nesiginčijama dėl principų, tai ir patįs ginčai netenka patraukimo didžiūmą žmonių.

Trečias atšaldąs nuo diskusijų dalykas yra tas, kad susivienijimo priešai kalba ne už save, bet už kitus. Jie išvadžioja šitaip: „Aš sutinku, kad vienyties reikia, ir aš apsiūmiau mokėti dešimtuką viršaus kas mėnesis organizacijos reikalams, bet kiti mūsų draugai to reikalo nesupranta; jie nemokės dešimtukų, jie atsimės nuo Sąjungos, „Kova“ žlugs, propaganda lietuvių darbininkų tarpe sumazės“ ir tt ir tt. Žinote, yra pusėtinai nuobodūs užsiėmimas ginčyties su žmonėmis, kurie argumentuoja svetimomis nuomonėmis. Kad tai jie, ažuot taikęsi prie kitų nesuipratimo, pasistengtų savo susipratimą tiems „nesuipratusiems“ suteikti! O „nesuipratėliai“ tegul patįs prabilų savo vardu ir iš savo įsitikinimo gilumos: tada būtų su kuo pasiginčyti.

Prie dabartinio diskusijų būdo ginčas yra beveik bergėdžias, nes kas galima atsakyti į tuos nuolatinius gėdžinimus „nesuipratėliais“, kuomet visiškai nežinia, kaip jie išrodo, ir kiek jų yra: trečdalis, pusė, du trečdaliai ar daugiau? O gal tai tik tai išsvajotoji baidyklė? — Ar aš žinau? Ar žino susivienijimo priešai?..

Kiek yra nenorinčių vienyties su Socialist Party, daug-maž parodys tiktai to klausimo balsavimas. Sakau — daug-maž, kadangi tur-but ir balsuojama bus taip, kaip dabar diskutuojama: balsuos prieš ir tie, kurie tikrai nenori susivienijimo, ir tie, kurie vienyties nori (taip bent sakosi!), bet bijosi atsilikti nuo nenorinčiųjų.

Jeigu bus taip, tai iš visų mūsų diskusijų ir balsavimo neturėsime nė tiek, kad galėtume galy-gale pabaigti tą mistifikaciją su nežinomomis „nesuipratėlių“ skaitlinėmis.

Bent to reikėtų išvengti. Jeigu jau draugams sunku yra diskusijose savo nuomonę ginti, tai reikėtų nors balsavimą taip atlikti, kad iš jo būtų matyti, kiek pas mus yra tikrų susivienijimo priešų ir kiek tikrų šalininkų. Kada ateis balsavimas, kiekvienas sąjungietis todėl turi balsuoti už savo įsitikinimą, o ne spėlioti apie kitų nuomones.

II.

Nuo tokio balsavimo nevieną gali sulaikyti baimė, kad tuo būdu susivienijimo sumanymas nebutų priimtas, ir kad paskui nevyktyt visa išpranašautųjų nelaimių knuva. Bet tos nelaimės juk dar tebėra tiktai pranašavimo srytyje. O antra vertus, tai kam reikia statyti klausimą ant balsavimo, jeigu bijomės, kad nebutų padarytas pritariančias nutarimas? Sako: praktika rodo, kad daugelis mūsų nutarimų lieka neįspildyti. Tai labai blogai, bet ar iš to išeina, kad mes turime geisti atmetancio nutarimo?

Anaipatol. Nutarimas nesivienyti su Socialist Party yra taip nutarimas. Ir jeigu sąjungiečiai turi nepergalimą palinkimą nepildyti savo organizacijos nutarimų, tai jie gal ir jo nepildyti. Pripažinus, kad pas mus anarchija yra stipresnė, negu disciplina, reikėtų apskritai jokių bendrų nutarimų nedaryti, ir pavesti kiekvienam ganyti save, kaip jįsai išmano. Bet tai juk reikėtų „pastatyti kryžių“ ant organizacijos.

Kad organizacija galėtų gyvuoti ir plėtoties, ji turi savo naujose visų-pirmu išauklėti norą veikti taip, kaip didžiūma nutaria. Ir šiose diskusijose reikėjo nepraleisti progos tą norą pažadinti ir sustiprinti.

Balsavimas nesutveria naujų srovų organizacijoje. Jįsai tiktai parodo, kas joje yra. Jeigu didžiūma balsuotų už susivienijimą, tai būtų aišku, kad aktyviškoji sąjungiečių dalis jau yra pribrendus prie to žingsnio. Tuomet mes jį padarytume, nes prie jo verstų jį paprastas organizacijos principas (reikia pildyti, kad didžiūma balsų nutaria), ir praktiškas išrokavimas: jeigu Sąjunga nepasiegtų sulig didžiūmos nutarimų, tai ji netektų tos didžiūmos.

III.

Balsavimas turi parodyti, kas pas mus yra, ir ką mes turime daryti. Tie draugai, kurie nori vienyties, bet balsuotų prieš susivienijimą, dalykų stovį permainingyt, o tiktai paslėptų jį nuo sąjungiečių akių ir pastumtų juos ant klaidingo kelio.

Norinčiųjų susivienyti su Socialist Party, jeigu jų būtų daug, Sąjunga vistiek negalėtų sulaikyti. Tarpe jų prasidėtų agitacija, ir ji rastų prielankią dirvą. Ar Sąjunga kovos su tokia agitacija? Sunkus yra dalykas kovoti prieš tą, kas beveik visų principu pripažinta naudingų dalykų.

Kai kurie draugai pataria tiems, kurie nori, stoti į Socialist Party, paliekant kartu ir Sąjungos nariu: tai yra mokėti kvoteriu daugiau, negu paprastas sąjungietis ir lankyti dviejų organizacijų susirinkimus, — kuomet tie patarėjai netiki, kad didžiūma sąjungiečių norės mokėti išviso tiktai dešimtuką daugiau!

Palinkimas prisidėti prie Socialist Party tolyn darosi stipresnis tarpe sąjungiečių. Nutarus nesivienyti, Sąjunga būtų priversta kovoti prieš tą palinkimą. Ji dabar skaitosi organizacija, kuri prirenčia lietuvių darbininkus prie šios šalies socialistų judėjimo. Kuomet jį pradėtų atkabinti darbininkus nuo Socialist Party, tai jį virstų socialistų judėjimo trukdytoja.

Toks pavojus grasina Sąjungai, jeigu draugai stengsis atkabinti vienas kitą nuo susivienijimo su Socialist Party. Toks pavojus tikrai pasieks Sąjungą, jeigu susivienijimas bus atmetas, kuomet bus joje didžiūma narių, norinčių vienyties, bet jie balsuos prieš susivienijimą, kad nepabėgtų „nesuipratėliai“.

Taigi, tegul balsavimas parodo tiesą. Tegul balsavime kiekvienas išreiškia savo norą.

P. Grigaitis.

KĄ SAKO SUSIV. SU SOC. PARTY ŠALININKAI.

No. 50 „Kovos“ J. Dobinis su pasididžiavimu sako: „Sąjunga absoliutiškai nieko neduoda lietuviškai visuomenei“. O neduoda tik dėlto, kad nesusivienija su Soc. P. Na, jai J. D. yra socialistas, tai lai jis pasako: ką S-ga turi ar gali duoti Skritulskiams, Povylaikoms, Varnagiriams ir panašioms lietuviškos visuomenės nariams? Ar Sąjungos tiksle, kuriuo ji organizavosi, nors kas yra pažadėta panašioms elementams? Jeigu S-ga ir susivienytų su Soc. P. tai nejaugi Soc. P. ką-nors duotų tokiems reakcioniškiems buržuaziniams gaivalams, kurie, vienok, yra liet. visuomenės nariais? — Ne.

Toliau, nors abejodams, vienok tikrina, kad S-ga, nesusivienijus su Soc. P., išskirtinai esanti vienintėle sociališka organizacija, kuri nemoka jokios duoklės kliasų kovai.

Cia matyt, jog drg. J. D. tai sako, užsimerkęs prieš visą tai, kuo S-ga rėmė kliasų kovą kaip dvasiška, taip ir materiališka laike straikų, aukaudama revoliucijos kankiniams, rengdama prakalbas ir tt. Darbininkų kliasai juk yra svarbiau duoti supratimą apie kliasas, jų reikalus ir kliasų kovos budus, negu materiališka parama laike materiališkos kliasų kovos. Šitą susipratimą juk tarp lietuvių Amerikoje tik Sąjunga ir paskleidė ir tebeskleidžia. Iš antros pusės, juk nei Soc. P. nariai išskirtinai nemoka nieko rėmimui materiališkos kliasų kovos. Tat ir S-ga nemokės, nors ir susivienytume.

Drg. J. D. da štai ko užinorėjo: „S-ga nieko neduoda savo kliasos švietimui oficialisku budu“. Reikia, jis nori, kad S-ga įsisteigtų panašią Vatikaniui įstaiga ir iš ten kartu nuo karto siuntintų kokias enciklikas, apsaugotas neklaidingu „Veto“ nuo kritikos; tai būtų oficiališkas švietimo būdas.

Prieš panašias įstaigas netik S-ga, bet ir Soc. P. kovoja, ir mes tą oficiališką švietimo būdą nevertosim tol, kol busim socialistais, nors ir susivienytume su Soc. P.

Toliau drg. J. D. gana nagiškiu budu išskaito, kaip S-ga gali, susivienijus su Soc. P., už tą-pat mokesť gyvuoti ir praturtėti liet. socialistiška literatūra, tik, esą, „Kovą“ reikią palikti prenumeratai, kadangi ji nesanti speciališka ir nelidzianti išrišti vedusių prigulėjimo prie S-gos klausimą. Čia drg. J. D. nemato ar nenori matyti to, kokią rolę lošia liet. bėgančiame gyvenime „Kova“, budama S-gos organu.

No. 51 „Kovos“ J. Parulis, beagituodamas už susivienijimą su Soc. P., sako: Soc. P. kiekvieniuse rinkimuose dalyvauja, agitaciją varo, darbuojasi, o mes liet. socialistai, už vartų stovim!“ Reikia, S-ga politiškai nedalyvauja kliasų kovoje. Gal būtų, kad drg. J. P. stovi už politiškos kovos vartų, bet kas čia kaltas: Sąjunga ir drg. J. P.?

Bet jeigu J. P. svarbu teisybė, tai lai jis nurodo taktikos skirtumą tarp Soc. P. ir S-gos politiškai-kiasinės kovos klausime. Jeigu neuorodys to skirtumo, tai pasirodys, jog jis tai parašė nemastydamas.

Toliau J. P. pranašauja, „kad, S-gai nesusivienijus su Soc. P., iš jos atsitrauks daug gabių, pasišventusių socialistų“. Na, jeigu jie toki, tai dėlko jie atsitrauks? Ar jiems S-goj neuzteks darbo?

J. P. Marcinkevičius 51 „Kovos“ eina da toliau. Jis sako: „S-ga nekovoja prieš kapitalizmą“. Na, jei Sąjunga nekovoja prieš kapitalizmą, tai ar kovoja Soc. P.? Ir kokių skirtingu budu nuo S-gos? Iš antros pusės, socialistų tikslas yra kovoti už prigimtas žmogaus

tiesas, už socializmą, visai nepaisant, prieš ką prisieina kovoti.

Autorius, eidamas tolyn, prizada svetainių, lavinimuisi knygų ir gerų agitatorių, kad tik susivienytume su Soc. P. Gal jis tiki stebuklams?

Kiek rimtesnį argumentą J. P. M. stato, tai kad jų kuopa veikianti išvien su vietine Soc. P. kuopa, darbas buvęs pasekmingesnis, našesnis. Šis pavyzdys sektinas visoms S-gos kuopoms, bet jis nėra faktų, prirodančių, kad S-gai reikia vienyties su Soc. P. Priešingai, jis parodo tai, kad mes galim gan pasekmingai darbuotis ir be formališko susivienijimo.

Juk, ištiesų, susivienijimas S-gos su Soc. P. ir išvieno veikimas kupų, gyvenančių ant vietos, yra du skirtini dalykai, bet autoriaus mandagumas neleido jam to skirtumo matyti ir pažymėti.

Draugai, jei jūs ištiesų matote darbininkų kliasai naudą iš to susivienijimo, tai ir ginkite jį. Bet jei jūs esate užsimerkę prieš faktus, svaidotės į visas šalis, tai tikslu neatsieksite, o tik pasirodysite „politikieriais“.

Lėtelis.

RAJONŲ REIKALUOSE.

ATIDAI IV RAJONO KUOPŲ.

Kuopos malonės iširinkti delegatus į 25 konferenciją, kuri bus 11 sausio 1914 m. mieste Elizabeth, N. J., 124 & 126 E. Jersey St. Vaziuojantiems nuo New Yorko ar nuo Newarko traukiniu, išlipt ant Elizabethport dypo.

Kuopos, siūsdamos delegatus, įduokite mandatus ir įnešimus. Inešimai turi būti ant atskirų lapelių surašyti.

Prasidės nuo 10 val. iš ryto. IV Rajono Sekret.

B. Bočkietė.

Pasekmės IV Rajono viršinių rinkimų.

Į Veik. Komitetą: A. Baranauskas gavo balsų 35, A. C. Herman-Purvis gavo balsų 28, F. Petrašiūnas gavo balsų 25, J. Duobinis gavo balsų 18.

Į turtų sekretorius: P. Danskevičius gavo balsų 54, J. Vainelevičius gavo balsų 44.

Tokiu budu V. Kom. nariu lieka A. Baranauskas ir turtų sekretorium P. Danskevičius, kurie užims vietas nuo 11 sausio 1914 m.

IV Rajo sekret.

B. Bočkietė.

P. K. TARIMAS 40.

Peržiūrėjus extra nominacijas į L. S. S. administratorius, radom sekančius kandidatus:

1) V. Jakštys (gavo 73 balsus) iš 207 kuopos, So. Boston, Mass.

2) J. Klevas (gavo 63 balsus) iš 60 kuopos, So. Boston, Mass.

3) V. Ivonaitis (gavo 12 balsų) iš 89 kuopos, Gardner, Mass.

Taipgi drg. J. V. Sweetra gavo 12 balsų, bet, pagal konstitucijos str. XXV, par. 3, P. K-tas paskyrė Ivonaitį.

Pasekmės administratoriaus nominacijų netalpinti „Kovoj“, bet leisti stačiai viešam apkalbėjimui ir skubinties su rinkimais. P. K-to nariai:

V. Paukštys,
T. L. Dundulis.

Augščiau pažymėti kandidatai eina viešam per organą apkalbėjimui apie jų kompetentiškumą užimti paskirtą vietą. Tokie apkalbėjimai neprivalo liesti ypatų grynai privatiškų reikalus.

Apkalbėjimo laikas pasibaigia su 25 sausio 1914 m.

L. S. S. Sekr.

J. Stasiulevičius.

PASEKMES VII-to VIS. L. S. S. VIRSININKU RINKIMO.

(Balsavimas atsibuvo lapkricio ir gruodzio men. 1913 m.)

Pildomasis Komitetas

V. Paukstys. Is I Raj. gavo balsu 28, II Raj. 24, III Raj. 44, IV Raj. 24, V Raj. 29, VI Raj. 127, VII Raj. 15, VIII Raj. 64, X Raj. 72, XI Raj. 27, XII Raj. 10, 3 kp. 4, 7kp. 10, 12 kp. 8, 23 kp. 9, 39 kp. 10, 58 kp. 6, 73 kp. 5, 74 kp. 8, 84 kp. 2, 87 kp. 7, 92 kp. 7, 95 kp. 1, 103 kp. 2, 105 kp. 1, 136 kp. 6, 154 kp. 3, 160 kp. 2, 172 kp. 4, 182 kp. 1, 183 kp. 9, 193 kp. 3, 197 kp. 3, 201 kp. 1, 204 kp. 4, 206 kp. 1, pavieni 10. Viso 587;

J. Sukys. Is I Raj. gavo balsu 59, II Raj. 36, III Raj. 39, IV Raj. 98, V Raj. 7, VI Raj. 138, VII Raj. 20, VIII Raj. 78, X Raj. 64, XI Raj. 43, XII Raj. 26, 3 kp. 20, 7 kp. 14, 12 kp. 6, 23 kp. 9, 39 kp. 10, 58 kp. 5, 7 kp. 3, 74 kp. 1, 84 kp. 5, 8 kp. 7, 92 kp. 5, 95 kp. 4, 103 kp. 1, 105 kp. 23, 136 kp. 4, 154 kp. 10, 160 kp. 1, 172 kp. 6, 181 kp. 9, 182 kp. 6, 183 kp. 9, 193 kp. 1, 197 kp. 7, 201 kp. 5, 204 kp. 6, 206 kp. 1, pavieni 14. Viso 793;

M. Michelsonienė. Is I Raj. gavo balsu 9, II Raj. 23, III Raj. 18, IV Raj. 47, V Raj. 8, VI Raj. 68, VII Raj. 7, VIII Raj. 55, X Raj. 49, XI Raj. 26, XII Raj. 4, 3 kp. 8, 7 kp. 6, 1 kp. 6, 23 kp. 5, 39 kp. 4, 58 kp. 5, 73 kp. 4, 74 kp. 1, 84 kp. 3, 87 kp. 1, 92 kp. 5, 95 kp. 7, 103 kp. 1, 105 kp. 1, 136 kp. 8, 154 kp. 7, 160 kp. 13, 181 kp. 1, 182 kp. 4, 183 kp. 9, 193 kp. 1, 197 kp. 10, 201 kp. 5, 204 kp. 4, 206 kp. 7, pavieni 11. Viso 448;

J. P. Raulinaitis. Is I Raj. gavo balsu 5, II Raj. 6, III Raj. 8, IV Raj. 15, V Raj. 4, VI Raj. 36, VII Raj. 7, VIII 55, X Raj. 16, XI Raj. 19, XII Raj. 2, 3 kp. 2, 7 kp. 1, 12 kp. 3, 23 kp. 3, 39 kp. 1, 58 kp. 5, 73 kp. 3, 74 kp. 1, 84 kp. 1, 92 kp. 2, 95 kp. 3, 103 kp. 1, 105 kp. 5, 154 kp. 160 kp. 3, 172 kp. 2, 181 kp. 1, 182 kp. 1, 183 kp. 1, 197 kp. 7, 201 kp. 1, 204 kp. 6, pavieni 6. Viso 231;

J. S. Pruselaitis. Is I Raj. gavo balsu 26, II Raj. 5, III Raj. 17, IV Raj. 60, V Raj. 6, VI Raj. 95, VII Raj. 16, VIII Raj. 31, X Raj. 31, XI Raj. 22, XII Raj. 12, 3 kp. 15, 7 kp. 10, 12 kp. 2, 23 kp. 1, 39 kp. 1, 58 kp. 1, 73 kp. 1, 74 kp. 8, 84 kp. 3, 87 kp. 1, 92 kp. 3, 95 kp. 2, 103 kp. 1, 105 kp. 23, 136 kp. 1, 154 kp. 7, 160 kp. 1, 172 kp. 4, 181 kp. 1, 182 kp. 7, 183 kp. 1, 193 kp. 1, 197 kp. 5, 201 kp. 5, 204 kp. 2, 206 kp. 4, pavieni 10. Viso 436;

J. Neviackas. Is I Raj. gavo balsu 25, II Raj. 13, III Raj. 10, IV Raj. 19, V Raj. 13, VI Raj. 77, VII 18, VIII 35, X R. 20, XI Raj. 6, XII Raj. 10, 3 kp. 7, 7 kp. 4, 12 kp. 1, 23 kp. 4, 39 kp. 4, 58 kp. 1, 73 kp. 2, 74 kp. 8, 84 kp. 1, 87 kp. 7, 92 kp. 1, 95 kp. 1, 103 kp. 1, 105 kp. 1, 136 kp. 3, 160 kp. 2, 172 kp. 1, 181 kp. 1, 182 kp. 2, 183 kp. 1, 193 kp. 1, 197 kp. 1, 201 kp. 1, 204 kp. 5, pavieni 2. Viso 300;

P. Galskis. Is I Raj. gavo balsu 1, II Raj. 8, III Raj. 1, IV Raj. 8, V Raj. 6, VI Raj. 28, VII Raj. 1, VIII Raj. 37, X Raj. 8, XI Raj. 2, XII Raj. 4, 3 kp. 1, 7 kp. 1, 12 kp. 2, 73 kp. 3, 95 kp. 1, 160 kp. 3, 172 kp. 8, 182 kp. 1, 206 kp. 5, pavieni 17. Viso 133;

J. K. Gilius. Is I Raj. gavo balsu 6, III Raj. 10, IV Raj. 50, V Raj. 19, VI Raj. 18, VII Raj. 3, VIII Raj. 12, X Raj. 6, XI Raj. 6, 7 kp. 6, 73 kp. 2, 92 kp. 1, 105 kp. 20, 197 kp. 1, 201 kp. 5, pavieni 3. Viso 168;

J. Stasiulevicius. Is I Raj. gavo balsu 58, II Raj. 39, III Raj. 46, IV Raj. 91, V Raj. 20, VI Raj. 193, VII Raj. 19, VIII Raj. 102, X Raj. 43, XI Raj. 30, XII Raj. 3, 3 kp. 10, 7 kp. 15, 12 kp. 7, 23 kp. 8, 39 kp. 1, 58 kp. 6, 73 kp. 5, 74 kp. 8, 84 kp. 7, 92 kp. 9, 95 kp. 5, 103 kp. 4, 105 kp. 20, 136 kp. 6, 154 kp. 6, 160 kp. 5, 172 kp. 10, 182 kp. 5, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 197 kp. 6, 201 kp. 5, 204 kp. 5, 206 kp. 9, pavieni 22. Viso 843;

J. Kačergis. Is I Raj. gavo balsu 19, II Raj. 2, III Raj. 20, IV Raj. 18, V Raj. 17, VI Raj. 52, VII Raj. 13, VIII Raj. 55, X Raj. 53, XI Raj. 31, XII Raj. 24, 3 kp. 14, 7 kp. 3, 12 kp. 2, 23 kp. 2, 39 kp. 10, 73 kp. 3, 87 kp. 7, 95 kp. 2, 105 kp. 3, 136 kp. 2, 154 kp. 6, 172 kp. 3, 181 kp. 9, 182 1, 197 kp. 5, 204 kp. 1. Viso 357;

J. Vitkauskas. Is I Raj. gavo balsu 4, II Raj. 7, III Raj. 2, IV Raj. 4, V Raj. 1, VI Raj. 5, VII Raj. 2, VIII Raj. 14, X Raj. 6, XI Raj. 5, XII Raj. 19, 3 kp. 2, 7 kp. 1, 58 kp. 1, 73 kp. 1, 74 kp. 8, 87 kp. 7, 154 kp. 1, 160 kp. 3, 201 kp. 5. Viso 98;

E. Liaudanskaitė. Is I Raj. gavo balsu 14, II Raj. 7, III Raj. 16, IV Raj. 27, V Raj. 20, VI Raj. 49, VII Raj. 7, VIII Raj. 22, X Raj. 35, XI Raj. 30, XII Raj. 3, 3 kp. 2, 7 kp. 2, 39 kp. 1, 84 kp. 1, 105 kp. 4, 136 kp. 4, 154 kp. 6, 172 kp. 5, 197 kp. 1, pavieni 3. Viso 219;

S. Baublis. Is I Raj. gavo balsu 1, II Raj. 1, III R. 1, IV Raj. 5, V Raj. 1, VI Raj. 9, VII Raj. 2, VIII 7, X Raj. 6, XI Raj. 2, XII Raj. 2, 3 kp. 1, 73 kp. 3, 136 kp. 4, 154 kp. 1, 160 kp. 3, 197 kp. 1. Viso 50;

A. Petraitis. Is I Raj. gavo balsu 22, II Raj. 10, III Raj. 27, IV Raj. 18, V Raj. 10, VI Raj. 64, VII Raj. 11, VIII, 40, X Raj. 49, XI Raj. 30, XII Raj. 8, 3 kp. 10, 7 kp. 7, 12 kp. 9, 23 kp. 9, 39 kp. 3, 58 kp. 4, 73 kp. 7, 84 kp. 5, 87 kp. 7, 92 kp. 6, 95 kp. 5, 103 kp. 4, 105 kp. 4, 172 4, 182 kp. 7, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 197 kp. 5, 201 kp. 5, 204 kp. 1, 206 kp. 4, pavieni 16. Viso 665;

A. Zolynas. Is I Raj. gavo balsu 45, II Raj. 26, III Raj. 32, IV Raj. 81, V Raj. 20, VI Raj. 150, VII Raj. 11, VIII, 40, X Raj. 49, XI Raj. 30, XII Raj. 8, 3 kp. 10, 7 kp. 7, 12 kp. 9, 23 kp. 9, 39 kp. 3, 58 kp. 4, 73 kp. 7, 84 kp. 5, 87 kp. 7, 92 kp. 6, 95 kp. 5, 103 kp. 4, 105 kp. 4, 172 4, 182 kp. 7, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 197 kp. 5, 201 kp. 5, 204 kp. 1, 206 kp. 4, pavieni 16. Viso 665;

J. M. Bučinskas. Is I Raj. gavo balsu 6, II Raj. 5, III Raj. 6, IV Raj. 18, V Raj. 7, VI Raj. 38, VII Raj. 7, VIII Raj. 11, X Raj. 15, XI Raj. 10, XII Raj. 3, 3 kp. 9, 7 kp. 3, 39 kp. 1, 73 kp. 1, 92 kp. 2, 95 kp. 1, 105 kp. 1, 181 kp. 9, 197 kp. 3, Viso 156;

J. Bulota. Is I Raj. gavo balsu 45, II Raj. 33, III Raj. 50, IV Raj. 47, V Raj. 32, VI Raj. 105, VII Raj. 24, VIII Raj. 97, X Raj. 73, XI Raj. 16, XII Raj. 19, 3 kp. 9, 7 kp. 6, 12 kp. 8, 23 kp. 9, 39 kp. 11, 58 kp. 4, 73 kp. 4, 74 kp. 8, 84 kp. 5, 87 kp. 7, 92 kp. 8, 95 kp. 3, 103 kp. 3, 105 kp. 21, 136 kp. 8, 154 kp. 4, 160 kp. 5, 172 kp. 13, 182 kp. 6, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 187 kp. 1, 201 kp. 5, 204 kp. 5, 206 kp. 3, pavieni 19. Viso 730;

P. M. Kaitis. Is I Raj. gavo balsu 10, II Raj. 2, III Raj. 6, IV Raj. 6, V Raj. 1, VI Raj. 36, VII Raj. 5, VIII Raj. 24, X Raj. 8, XI Raj. 17, XII Raj. 2, 3 kp. 2, 7 kp. 5, 12 kp. 2, 58 kp. 1, 73 kp. 2, 95 kp. 1, 154 kp. 1, 160 kp. 1, 172 kp. 7, 182 5, 197 kp. 3, 201 kp. 5, 204 kp. 3, pavieni 2. Viso 157;

A. Lalis. Is I Raj. gavo balsu 21, II Raj. 5, III Raj. 2, IV Raj. 28, V Raj. 15, VI Raj. 21, VII 4, VIII Raj. 28, X Raj. 9, XI Raj. 12, XII Raj. 3, 3 kp. 3, 7 kp. 7, 73 kp. 3, 92 kp. 1, 95 kp. 2, 105 kp. 10, 154 kp. 1, 197 kp. 7, pavieni 2. Viso 184;

Z. Vitkauskas. Is I Raj. gavo balsu 4, II Raj. 7, III Raj. 2, IV Raj. 4, V Raj. 1, VI Raj. 5, VII Raj. 2, VIII Raj. 14, X Raj. 6, XI Raj. 5, XII Raj. 19, 3 kp. 2, 7 kp. 1, 58 kp. 1, 73 kp. 1, 74 kp. 8, 87 kp. 7, 154 kp. 1, 160 kp. 3, 201 kp. 5. Viso 98;

E. Liaudanskaitė. Is I Raj. gavo balsu 14, II Raj. 7, III Raj. 16, IV Raj. 27, V Raj. 20, VI Raj. 49, VII Raj. 7, VIII Raj. 22, X Raj. 35, XI Raj. 30, XII Raj. 3, 3 kp. 2, 7 kp. 2, 39 kp. 1, 84 kp. 1, 105 kp. 4, 136 kp. 4, 154 kp. 6, 172 kp. 5, 197 kp. 1, pavieni 3. Viso 219;

S. Baublis. Is I Raj. gavo balsu 1, II Raj. 1, III R. 1, IV Raj. 5, V Raj. 1, VI Raj. 9, VII Raj. 2, VIII 7, X Raj. 6, XI Raj. 2, XII Raj. 2, 3 kp. 1, 73 kp. 3, 136 kp. 4, 154 kp. 1, 160 kp. 3, 197 kp. 1. Viso 50;

A. Petraitis. Is I Raj. gavo balsu 22, II Raj. 10, III Raj. 27, IV Raj. 18, V Raj. 10, VI Raj. 64, VII Raj. 11, VIII, 40, X Raj. 49, XI Raj. 30, XII Raj. 8, 3 kp. 10, 7 kp. 7, 12 kp. 9, 23 kp. 9, 39 kp. 3, 58 kp. 4, 73 kp. 7, 84 kp. 5, 87 kp. 7, 92 kp. 6, 95 kp. 5, 103 kp. 4, 105 kp. 4, 172 4, 182 kp. 7, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 197 kp. 5, 201 kp. 5, 204 kp. 1, 206 kp. 4, pavieni 16. Viso 665;

J. M. Bučinskas. Is I Raj. gavo balsu 6, II Raj. 5, III Raj. 6, IV Raj. 18, V Raj. 7, VI Raj. 38, VII Raj. 7, VIII Raj. 11, X Raj. 15, XI Raj. 10, XII Raj. 3, 3 kp. 9, 7 kp. 3, 39 kp. 1, 73 kp. 1, 92 kp. 2, 95 kp. 1, 105 kp. 1, 181 kp. 9, 197 kp. 3, Viso 156;

J. Bulota. Is I Raj. gavo balsu 45, II Raj. 33, III Raj. 50, IV Raj. 47, V Raj. 32, VI Raj. 105, VII Raj. 24, VIII Raj. 97, X Raj. 73, XI Raj. 16, XII Raj. 19, 3 kp. 9, 7 kp. 6, 12 kp. 8, 23 kp. 9, 39 kp. 11, 58 kp. 4, 73 kp. 4, 74 kp. 8, 84 kp. 5, 87 kp. 7, 92 kp. 8, 95 kp. 3, 103 kp. 3, 105 kp. 21, 136 kp. 8, 154 kp. 4, 160 kp. 5, 172 kp. 13, 182 kp. 6, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 187 kp. 1, 201 kp. 5, 204 kp. 5, 206 kp. 3, pavieni 19. Viso 730;

S. V. Bakanauskas. Is I Raj. gavo balsu 24, II Raj. 8, III Raj. 7, IV Raj. 53, V Raj. 5, VI Raj. 117, VII Raj. 5, VIII Raj. 24, X Raj. 13, XI Raj. 2, XII Raj. 4, 3 kp. 3, 7 kp. 8, 12 kp. 1, 39 kp. 1, 73 kp. 1, 84 kp. 2, 92 kp. 1, 95 kp. 2, 105 kp. 1, 154 kp. 8, 197 kp. 8, 204 kp. 1, 206 kp. 6, pavieni 2. Viso 307;

A. Laukus. Is I Raj. gavo balsu 6, III Raj. 7, IV Raj. 13, V Raj. 2, VI Raj. 30, VII Raj. 1, 3 kp. 4, 7 kp. 5, 12 kp. 1, 39 kp. 2, 92 kp. 4, 103 kp. 1, 105 kp. 20, 197 kp. 1, 201 kp. 5, pavieni 3. Viso 168;

kp. 3, 95 kp. 2, 105 kp. 2, 181 kp. 9, 182 kp. 1, 197 kp. 2, pavieni 1. Viso 166;

Izdininkas:

J. Ramanauskas. Is I Raj. gavo balsu 48, II Raj. 25, III Raj. 42, IV Raj. 96, V Raj. 30, VI Raj. 162, VII Raj. 12, VIII Raj. 79, X Raj. 53, XI Raj. 43, XII Raj. 11, 3 kp. 18, 7 kp. 18, 12 kp. 8, 23 kp. 8, 39 kp. 9, 58 kp. 6, 73 kp. 4, 74 kp. 8, 84 kp. 7, 92 kp. 6, 95 kp. 4, 103 kp. 3, 105 kp. 22, 136 kp. 8, 154 kp. 12, 160 kp. 4, 182 kp. 6, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 197 kp. 11, 201 kp. 5, 204 kp. 4, 206 kp. 6, pavieni 18. Viso 810;

V. Katilius. Is I Raj. gava balsu 10, II Raj. 3, III Raj. 10, IV Raj. 8, V Raj. 2, VI Raj. 26, VII Raj. 10, VIII Raj. 21, X Raj. 38, XI Raj. 9, XII Raj. 3, 3 k. 3, 7 kp. 1, 12 kp. 1, 75 k. 2, 87 kp. 7, 92 kp. 1, 95 kp. 1, 103 1, 105 kp. 1, 160 kp. 1, 172 kp. 13, 206 kp. 2. Viso 170;

J. Mockus. Is I Raj. gavo balsu 16, I Raj. 13, III Raj. 12, IV Raj. 8, V Raj. 6, VI Raj. 26, VII Raj. 9, VIII Raj. 26, X Raj. 8, XI Raj. 10, XII Raj. 15, 3 kp. 3, 23 kp. 2, 39 kp. 5, 73 kp. 2, 84 kp. 5, 92 kp. 2, 95 kp. 2, 181 kp. 9, 182 kp. 1, 204 kp. 2, 206 kp. 1, pavieni 4. Viso 187;

Kiek balsu dalyvavo rinkimuose.

I Raj. 78, II Raj. 41, III Raj. 65, IV Raj. 119, V Raj. 41, VI Raj. 269, VII Raj. 33, VIII Raj. 135, X Raj. 101, XI R. 50, XII Raj. 29, 3 kp. 25, 7 kp. 19, 12 kp. 9, 23 kp. 10, 39 kp. 15, 58 kp. 6, 73 kp. 8, 74 kp. 8, 84 kp. 8, 87 kp. 13, 92 kp. 7, 95 kp. 9, 103 kp. 4, 105 kp. 23, 136 kp. 8, 154 kp. 12, 160 kp. 5, 172 kp. 13, 181 kp. 9, 182 kp. 7, 183 kp. 9, 193 kp. 5, 195 kp. 11, 201 kp. 7, 204 kp. 6, 206 kp. 9, pavieni 22. Viso 1247.

Pervėlai sugrazintos ir nepriiskaitytos blankos šių kuopų: 189 ir 209.

L. S. S. Sekretorius J. Stasiulevicius.

L. S. S. III Rajono VIRNINKAI 1914 METAIS. Organizatorius A. Baltrušaitis gavo balsu 44, A. Bičkus, gavo balsu 44. Prot. Sekr. J. K. Maziukna, gavo balsu 65, prieš 6. Fin. Sekr. P. Samulionis gavo balsu 56, prieš 7. Izdininkas P. P. Grigaliunas, gavo balsu 42, A. Sheiris 29. Knygius J. J. Karpovicius gavo balsu 58, prieš 5. Veikiantysis Komitetas J. Brazauskas gavo balsu 50, F. K. Vabalas gavo balsu 48, J. Daubaras gavo balsu 22.

Balsavime dalyvavo 71 narys. Daugiau gavusieji balsu, t. y., kurie liko išrinkti III Rajono viršininkais 1914 m., turėtu dalyvauti 22 konferencijoje pamėmimui knygu nuo senojo Komiteto. L. S. S. III Rajono prot. sek. J. Andrikonis.

ATIDAI XII RAJONO KUOPU.

Draugai, šiuomi pranešu, kad XII Raj. rengia maršrutą drg. T. J. Kučinskui. Maršrutas prasidės sausio mėnesy 1914 m. Todėl, XII Raj. kuopos ir pavieniai nariai, stengkitės, kad daugiau vietų surengtumėt prakalbas laike T. J. Kučinsko apkeliaavimo visos Ind. valstijos. Draugai, nuo jūsų prigulės maršruto pasekmės, nuo jūsų prigulės padauginimas XII Rajono kuopų ir narių ir nuo jūsų prigulės išbudinti iš letargiško miego šimtus brolių darbininkų, kurie ramiai sau miega po šio nedoro surėdymo sunkia letena. Tatai, draugai, su energija ir pasišventimu visi j darba. Jūsų dėl sociališkos revoliucijos. XII Rajono org. J. Vilimaitis. 34 W. 11 Av., Gary, Ind.

ADRESAI L. S. S. KUOPU VIRSININKU.

- 80 kuopa Hazleton, Pa., K. Merkevičius, 325 E. Juniper St.
81 kuopa Chicago, Ill., J. Repšys, 1839 Wabansia Av.
83 kp. Brooklyn, N. Y., J. Weiss, 219 Sands St.
84 kuopa Montreal, Canada, M. Motuzas, 49 Porthenois St.
86 kuopa Stoughton, Mass., St. Milcius, Box 981.
87 kuopa E. St. Louis, Ill., A. Galinis, 452 Collinsville Ave.
89 kuopa Gardner, Mass., M. J. Vaitkus, Box 150.
90 kuopa Rhone, Pa., A. Juskauskas, Box 63.
91 kp. Edwardsville, Pa., F. Mazurkevicius, 23 Armstrong St.
92 kp. Wilkes-Barre, Pa., K. Demikis, 433 S. Sherman St.
93 kp. Braddock, Pa., P. Lieponis, 400 - 8th Ave., Munnhall, Pa.
95 kuopa Ashley, Pa., P. Sinkevičius, 79 S. Main St.
96 kp. Vandengrifi, Pa., H. P. Pratikonis, Box 133, E. Vandengrifi, Pa.
100 kuopa Duquesne, Pa., K. Lydeka, 306 Hamiltton Ave.
101 kp. Bentleyville, Pa., J. Bračiulis, Box 455, Ellsworth, Pa.
103 kp. Tamaqua, Pa., V. Venskunas 503 E. Union St.
104 kuopa Clinton, Ind., M. Alelinas, Box 578.
105 kuopa Lewiston, Me., A. Jozukevicius, 40 Newbury St., Auburn, Me.
106 kuopa Maryville, Ill., V. Katilius, Box 121.
107 kuopa Coal Dale, Pa., A. Lakitskas, Box 202.
108 kuopa Carnegie, Pa., J. Gataveckas, 252 Carothers Av.
114 kuopa Athol, Mass., A. Jėčius, Box 141.
116 kuopa Detroit, Mich., J. E. Vasaitis, 115 Howard St.
117 kuopa East Pittsburgh, Pa., K. Leonavicius, Box 84.
120 kuopa Valparaiso, Ind., F. S. Žuravlis, 751 Cyruss St.
123 kuopa Aurora, Ill., M. Paulauskas, 690 Second Av.
125 kuopa Waukegan, Ill., A. Kybartas, 774 Marion St.
126 kp. Chicago Heights, Ill., A. Kiveris, 1140 Wentworth Ave.
128 kuopa Cherry, Ill., B. Zolynas, Box 206.
129 kuopa Bridgewater, Mass., A. Baginskas, Box 238.
131 kuopa So. Omaha, Nebr., J. N. Marjionaitis, 3029 Q St.
132 kp. Coal Centre, Pa., B. Dursh, Box 331.
133 kuopa Norwood, Mass., P. Kručas 1010 Washington St.
134 kuopa W. Fitchburg, Mass., J. Muraška 64 1/2 Middle St., Fitchburg, Mass.
136 kuopa Rumford Falls, Me., K. Pečiulis, 240 Pine St.
137 kuopa Kensington, Ill., E. Alginavičiūtė, 49 W. 107th St. Pullman Sta., Chicago, Ill.
138 kuopa Cicero, Ill., K. Adomaitis, 1417 So. 49th St.
143 kuopa Williamstown, Pa., P. Karalius, Box 69.
144 kuopa Haverhill, Mass., A. Klimavičius, 179 River St.
145 kuopa Wallingford, Conn., J. V. Stalioraitis, 74 S. Cherry St.
147 kuopa Elizabeth, N. J., B. Bočkūtė, 211 First St.
151 kuopa New Kensington, Pa., J. Daubaras, Box 164.
152 kuopa Sheboygan, Wis., G. Montvila, 1413 Visconsin Av.
154 kp. Schenectady, N. Y., J. Vilkelis, Box 827.
156 kuopa Beloit, Wis., K. Didjurgis, 109 Prospect St.
160 kuopa Des Moines, Ia., J. P. Shepety, 110 E. 10 St.
161 kuopa Kearny, N. J., J. Siaurusaitis, 107 John St., Harrison, N. J.
162 kuopa Boston, Mass., E. K. Stupelis, 92 Salem St.
163 kuopa Salem, Mass., K. Pretis, L. Box 423.
164 kuopa Westernport, Md., A. K. Maziuka, Box 233. Piedmont, W. Va.
167 kp. New Bedford, Mass., J. Sušas, 51 Washburn St.
168 kp. Great Neck, N. Y., P. Griškevičius, Box 161.
169 kp. Terre Haute, Ind., V. Povilaitis, 1445 - 3rd Ave.
170 kp. So. Englewood, Ill., J. Butkevicius, 583 W. 81st Pl., Chicago, Ill.
171 kuopa Manchester, N. H., A. Zubkus, 69 Manchester St.
172 kuopa Gary, Ind., A. H. Nanarionis, Box 296, Tolleston, Ind.
174 kuopa Chicago, Ill., A. Spranaitis, 4524 S. Wood St.
175 kuopa Joliet, Ill., J. Rutkauskas, 102 Davis Av.
176 kuopa Taunton, Mass., J. Agurkis, Spring Brook.
177 kuopa St. Charles, Ill., A. Valintas, Box 365.

- 178 kuopa De Kalb, Ill., Z. Shukis, 916 Market St.
179 kuopa Moline, Ill., V. Vapsevicius, 1322 - 5th Ave.
180 kuopa Auburn, Ill., F. Ridlauskas, Box 89.
181 kuopa E. Rochester, N. Y., M. Labeika, Box 861.
182 kp. Seattle, Wash., M. Baltrušaitis, R. 222, Globe Block.
183 kp. Raymond, Wash., K. Chesunas, Bx 64, S. Bend, Wash.
184 kp. Cincinnati, Ohio, K. Bereiša, 1121 Clark St.
185 kuopa Seelyville, Ind., A. Pajauskas, Box 123.
186 kuopa Ansonia, Conn., St. Bujanauskas, 57 Jersey St.
187 kuopa Harrisburg, Ill., A. Lietuvninkas, Box 135, Dorrisville, Ill.
189 kp. Philadelphia, Pa., A. Dagis, 509 Green St.
190 kuopa Benton, Ill., St. Tarkauskas, Box 391.
191 kuopa Phila.-Frankford, Pa., A. Kisonas, 2370 Margaret St.
192 kuopa Nashua, N. H., A. Tekorius, Box 97.
194 kuopa Royalton, Ill., J. Audiejaitis, Lock Box 113.
195 kuopa Clifford, Ill., S. Shleder, P. O.
196 kuopa Georgetown, Ill., A. Cikotas, 21 E. 12th St.
197 kp. Providence, R. I., J. Mickus, 10 Shove St.
198 kuopa Pittsburgh, Pa., J. Semsys, 2220 Tustin St.
199 kuopa Zeigler, Ill., V. G. Zickus, Box 167.
200 kp. Martindale, Pa., A. Sharnofsky, Box 43, Puriten, Pa.
201 kp. East Chicago, Ind., T. Varnaitis, 4146 Baring ave.
202 kp. Peabody, Mass., K. Muka, 143 1/2 Washington St.
203 kuopa Lowell, Mass., T. Pranaičiūtė, 6 Watson Av.
204 kp. Kewanee, Ill., V. Petraitis, 510 E. 7th St.
205 kp. So. Saginaw, Mich., J. Birštonas, 725 Hees St.
206 kp. Thomas, W. Va., J. Preikšas, Box 58.
207 kp. So. Boston, Mass., V.A. Zapariackas, 242 W. Broadway.
208 kp. Amsterdam, N. Y., A. K. Sagaitis, 23 High St.

Pranešimas LSS. 71 kp. draugams.

Metinis susirinkimas atsibus nedėlio, 11 d. sausio 1914 m. 10 val. is ryto, po num. 789 Main St., Cambridgeport Mass. Visi draugai malonėkite pributi, nes žinote, kad reikės užsimokėti duokles ir išrinkti kuopos viršininkus buseninties metams. Finansų Raštininkas Frank J. Staiis.

APVAIKŠCIOJIMAS KRUVINOU NEDELDIENIO.

Atsitikuso Peterburge 22 Sausio 1905 metais. Parengtas LSSA. 22-os kuopos, Nedėlio, 11 sausio (jan.), 1914 m. Gavrilavičiaus sveitainė, 2301-03 W. Place, kampas Oakley Ave. Pradžia 2 val. po p. Ižanga - dykai.

Malonėkit nepamiršt, jog kalbės pagarsėjęs kalbėtojas moksleivis iš Valparaiso, Ind. Z. Vitkauskas ir vietiniai. Apart to dainuos du vietiniai žinomi chorai. Taigpi bus monologai ir deklamacijos. Draugai ir draugės. Gal ne vienas atmenat tą bausią dieną, kada Peterburge ant gatvių tapo susaudyta daugybė išalkusių darbininkų per Rusijos carą. Taigi nęs Amerikos darbininkai apvaikščiokime pamindami tą bausią dieną, kurioje krito mūsų broliai darbininkai reikalaudami kasnio duonos. Kviečia skaitlingai atsilankyti Komitetas.

Atidai LSS. 19 kp. draugams.

TIK-KA ISEJUS IS SPAUDOS SOCIJALIZMO TRUPINIAI.

Turiny: Vieton izangos. I. Ar socializmas panakis privatiška nuosavybe? II. Ar socializmas nenori viska padalinti? III. Ar socializmas nenori aprubežiuoti bei suvaržyti žmogaus laisvę? IV. Ar socializmas panakis religija? V. Kas socializmo laikuose dirbs sunki ir negeistina darba? VI. Ar socializmas panakis šeimyną? VII. Ar socializmas nestabdydys išradimus ir abelnai progresą? VIII. Ar socializmo laikuose bus pinigai? IX. Ar socializmo laikuose bus paveldėjimo teisė? X. Ar socializmo laikuose bus girtuoklystė? XI. Ar bus atlyginama už sukonskuotą turtą laike Sociališkos Revoliucijos? XII. Ar socializmo laikuose valdžia tikrai tar-naus liaudies reikalams? XIII. Ar socializmo laikuose nebus dirbančios liaudies išnaudojimo? XIV. Kas socializmo laikuose dėsīs su žemdirbyste ir ukiininkais? XV. Ar socializmas nėra tas-pats kaip anarchizmas? XVI. Ar socializmas nėra tas-pats kas komunizmas? XVII. Prie užbaigos. Kaina 20c.

ETIKETA.

Taisyklės pamokinančios gražaus apsiėjimo. Kaina 25c. Pinigus mažiau dolerio galima siųsti kra-sos ženkleliais. Abi virš minėtos knygelės galima gauti antrašuojuant: M. M. RICE-HERMAN, 140 E. 19th ST., NEW YORK CITY.

Nauja poezijos knyga

Tai visi Edmundo Steponaičio raštai. Puiki laida su daug gražių eilių. Verta kožnam turėti savo name Gaunama "KOVOS" Adm. papiginta kaina. Klauskite tuojau.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI VISIEMS "KOVOS" SKAITYTOJAMS.

Klausimas: Kodėl žmonės moka už laikrodėlius 4 sykius ar da daugiau, negu laikrodėliai yra verti? Atsakymas: Todėl, kad nei vienas nenuvokia kokiu jų tikra dirbtuvės kaina arba nežino kur galima pirkti laikrodėlius už tiek, kiek jis dirbtuvėje kainuoja. Klausimas: Kodėl pardavėjai ima 4 kartus daugiau negu laikrodėlis yra vertas? Atsakymas: Todėl, kad pardavėjas parduoda vieną arba tikrai kelis laikrodėlius į savaitę ir iš to jis turi užsimokėti už savo krautuvę, pragyventi ir uždengti kitokius iš-leidimus, kokie buna prie jo pirklystės vedimo. Tuom tarpu dirbtuvė parduoda šimtus ir tukstančius per dieną. Paveizdan, jeigu dirbtuvė parduoda tikrai 100 laikrodėlių per dieną ir gausa nuo kožno 25c. pelno, tada dirbtuvė jau turi į dieną pelno \$25.00. Dabar jūs žinote kodėl dirbtuvė parduoda laikrodėlius pigiau. Jeigu jūs norite pirkti gerą laikrodėlį, lenciugelį ar diviskelę pagal dirbtuvės kainą, tai visuomet pirkite tiesiai iš dirbtuvės, tada jūs sutaupysit daug pinigų. Mūsų laikrodėliai, lenciugėliai ir diviskelės ir labai puikus; naujausio pa-dirbimo ir geriausio materijolo. Gvarantuojame firmos vardu ant 20 metų. Laikrodėliai yra 14 karato su trimis drutais aparais artistiška graviruoti. Mūsų laikrodėliai užganėdina kiekvieną pirkėją, turi drutą masinėriją ir gerai rodo laiką. Jeigu jūs norite turėti vieną iš tų laikrodėlių, lenciugėlių ar diviskelių vertės \$35.00 už \$10.50, ap-žiurėkite gerai tą paveikslėlį laikrodėlių, diviskelių ir lenciugėlių, kuris jums geriausiai patinka ir atsiskite mums sykiu su orderiu, tuojau išsiųsime laikrodėrį, lenciugelį ir diviskelę, gražioje skrynuteje. Kaip gausite tuos dalykus, pirm negu mokėsite pinigų, gerai viską apžiurėkite. Ir jeigu jūs busite užganėdinti iš laikrodėlio, lenciugelio ir diviskelės, tada užmokekite reikalaujamą sumą \$8.50 ir expresiu už atvezimą keliatą centų. Bet jeigu jums nepatiks mūsų laikrodėlis, lenciugėlis ar diviskelė, tai neimkite, o mes gavę juos atgal, tuojau sugrąžinsime jums \$2.00 duotų rankpinigių. Jeigu jūs pirskite nuo mūsų laikrodėlių, lenciugėlių ar diviskelės — nepralaimėsite nieko, todėl, kad mūsų laikrodėliai, lenciugėliai ir diviskelės yra gvarantuoti dirbtuves ant 20 metų ir jeigu laikrodėlis susigadina laike tų 20 metų, mes pataisysime tą laikrodėlį jums dykai, vien tik turėsite užsimokėti 25c. expresiu persiuntimo lėšų. Kas nori pirkti laikrodėlį vieną, be lenciugelio ir diviskelės; moka tikrai \$6.00 ir pirma atsiunčia \$1.00 rankpinigių. Adresuokite taip: NATIONAL COMMERCIAL COMPANY, DEP. 213, 505 E. 5th STREET, NEW YORK, N. Y.

50,000 KNYGU

Pasakys Kokiu Budu Gali Pats Save Isigydyti Namie. Kožnas kenčiantis vyras ture pareikalauti vieną iš tų Stėbuklingų, dykai gautų Knygų. Ta knyga yra vertė \$10.00 kožnam kankinamų vyrų. Knyga ta pasakis sveikam vyrų kaip saugotes nuo ligų. Jauni vyrai, kurė mana apsigvesti naudos skaitidamė tą knyga. Jeigu sergate nuo Pilya ligų, Negrnomulavima, Užsikisima Žarnų, Kepeny's, Skily's, Inkstų ar Paslės ligų, Nusilpnelima Nervų, Pražudytą Vyriskumą, Neprijomną Sapnų, Lytišką Nusilpnelimą, Užnuodijimą Kraujū arba Brantū, Skrofula ir Nevaly Kraujū, Pulavima arba Triperį, Užkrečiamų ligū arba Naujai ligauti Nesveikimū; jeigu esate Silpnas, Nerviškas, Nulludės, Nusimines, Nusilpnies Spėku arba kenčiate nuo Jauan Pražangū, Reumatizma arba kokių ligū ir nesveikimū, paprastų vyrams, ta Dykai gauta Knyga, pasakis jums kokių būdū atrastų greitā nuolatini Isigydyma, privatiškai ir paslapta, sava namie. Knyga ta pasakis aiškėi ir paprastoj kalboj kodiel kenčiate ir kaip galete buti sveiku. Knyga ta yra krautuvs žinios ir pasaka ape tokius dalikus privatiška budā, katrus kožnas vyras, jaunas ar senas, bagotas ar biednas, nevedęs ar vedęs, sergantis ar sveikas, tur žinoti ir jųjū prisilaikyti. Naudingas ir teisingas patarimas, ital-pintas tuo Dykai gautū Knygoj yra neapiekiojamas. Jeigu kiti gydotojai neįstengė sugrāžinti jums sveikatā, spēkas ir tvirtumā, neilidinkites, nenusiminkite ir netroikiet viltes, bet pareikalaukite tą Didelį Vadovā Sveikatos.

Dykai del Viru

SIUSK TĄ DYKINĖ KUPONĄ ŠENDENA. Tas pareikalavimas knygos neprivala jus į jokio skolę ir užmokestį. Mēs nesutam jokiu vaistu C. O. D. su uždėtu mokesčiu kaip kiti nežalovingi gydotojai ir institutai dara. Ta knyga yra sustama su stėbuklingū patėjū ir išpėstėviam kartėtis taip, jog ne vienas negalė žinoti ka is taipina. DR. JES. LISTER & CO., L. 800, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill. Godotinasai Tamista: Až usu užinteresuotas Tamistas prižadėmu siūsti Vysai Dykai Knygų, meldžiu prisauti man viena vysai dykai. Vardas ir pavardė Adresas

Atkartojama TEATRAS Atkartojama Istoriska 5-iy aktu drama is Kristaus gyvenimo "Marija Magdaliete" Subatoje 17 d. Sausio, January, 1914 m. Graziame Teatre DUDLEY STREET OPERA HOUSE 113 Dudley street, Boston, Mass. Svetainė atsidarys 6:30; lošimas prasidės 7:45 vakare. Įžanga 25, 35, 50, 75 c. ir \$1. Kadangi daug publikos nesutilpo į svetainę ir grįžo atgal nematę to puikaus, pragrašėjusio, veikalo, tai dabar yra vienintelė proga jį pamatyti. Lošia tie patys aktoriai: F. J. Bagocius, M.M. Raciute-Herman ir kiti. Atsilankykite visi, o busit užganėdinti. Užprašo LSS. 60 kuopa. P. S LSS. 60 kuopa stato scenoje 7 d. kovo š. m. Tautiskame Name tragedijā 'Nihilistai' arba užmušimas Caro Aleksandro II.

LSS. 83 kp. mėnesinis susirinkimas atsibus nedėlioj 11 d. sausio (Jan.) po num. 56 Hudson ave. vienais laiptais pirmos duris. Prasi-dės 10 val. iš ryto. Draugai, steng-kičės visi susirinkti, nes tai bus metinis susirinkimas; bus renka-mi kp. viršinikai. Ir katrie esat skolingi, tai ateikit, nes kitaip su-laikysime "Kovą". P. Kepečka. 2-rą val. po pietų, "Kovos" name 1815 E. Moyensing Ave. Draugai atminkit savo užduotį! Kuriems ta užduotis nesuprantama, tie pri-valo pribūti į susirinkimą dėl pazi-nimo jos. Komitetas. Pranešimas LSS. 134 kp. draugams. Mėnesinis susirinkimas atsibus 25 d. sausio (Jan.) 1914 m., pradžia 1:30 po pietų. Malonėkite visi ateiti ant susirinkimo, nes yra daug reikalų. Katrie neužmokejote už "Kovą" prenumeratā, ateikite dabar užmokekti, kitaip busime priversti "Kovą" sulaukyti. Ateikite susirinkimam katrie prigulite ir katrie nepriugulite ir atsive-skite naujų draugų prie kuopos pri-sirašyti. Org. J. Jakaitis.

LSS. 1-0s kp. pusmetinis susirinkimas atsibus 11 d. sausio (Jan.) "GIEDROS" KALENDORIUS 1914 MET. Tai gražus Kalendorius knygos formate, turintis 128 puslapius. Gaunamas "Kovos" knygu sankro-voje; kaina — 20c. Reikalaukite tuojau. Gera dovana (prezantas) Kalėdoms. Kalendoriaus turinys labai įvai-rus, rašo sekanti rašytojai: A. Juodojo Teisybės įieškotoj. Eilės. M. Konopnickienės Joja ka-ran pats karalius. Eilės. Multa-tuli Valdžios pasaka. A. Juodojo Pasiryžusi dvasia. Eilės. M. Ko-nopnickienės Daug gražių žvaigžde-lių. Eilės. Smutkelio Vėgas. Jovaro Viskas ne man. Eilės. Smut-kelio Busimasis geradėjas. Sakmė. J. Pl. Auka. A. Juodojo Dainužė. Eilės. A. Juodojo E. broliail... Eilės. Smutkelio Klajunas. Analfabeto Krizius Duonelaitis 1714—1780 m. S. Tėvelio Simanas Daukantas 1793—1864 m. Nuobodėlio Kai-kurie lietuvij teatro skaitmens. S. D. Skaitymo programelė. V. Ra-ginio Šviesos kelias. G. K. Iš Lie-tuvos ekonomijos gyvenimo. S. M. Alkoholis. P. Kl. Vartotojų draugijos ir darbininkai. J. Snopos Ato-galion — pažvelgus (1904—1914 m.). L. Augustas Belbelis. B. Mykėno Darbininkų ligos kasos. Bron. Mi-chalausio Kaip steigta Vilniuje li-gos kasos. Darbininkų uždabris (skaitmens). Profesionalinis užsie-nio gyvenimas. Kaip šėlpiasi Vo-kietijos darbininkai. Baudų kapita-lai. Šešėlio Iš profesionalio Vil-niaus gyvenimo. Elinio Peterburgo švietimo draugijos. "Giedra". S. T. Blaiivybė ir kunigai. Reikalaujami "Giedros" Kalen-dorių, visuomet adresuokite: "KOVA" 1815 E. MOYANSING AV., PHILADELPHIA, PA.

GERA PROGA! Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apda-ryta) ..... \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mo-kytis skaityti ir rašyti be mo-kytojo ..... 15c. Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo ..... 10c. Aritmetika mokinimuisi ro-kundų, su paveikslais (apda-ryta) ..... 35c. Viso \$1.60. Kas atsiųs iškirpęs šitą ap-garsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per money orderį, tai gaus vi-sas 4 knygas 60c. pigiau. P. MIKOLAINIS, BOX 62, NEW YORK CITY.

VEIDRODIS THEATRE. VEIDRODIS turtų rasti pas kiekvieną myliuoją teatrliškus dailės bei mēgėjų artistū, kuriem apajina teatras ir scena. Kaina metams: Amerikajo \$2.00, Užsienajo \$3.00, Pavienis num. 20c. "VEIDRODIS" 1671 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

DARBAS. Romanas Parašytas Garsaus Raštininko EMILE ZOLA. Tamsta įieškai laimės ir gerovės sau ir bendrams. Jauti neteiseningū surėdymo ir nori jį pakeisti. Tamsta esi vienu iš kovotojų, kurių darbu žmonija žengia į geresnę, laimingesnę ateitį. Ir todėl tamstai reikia apsi pažinti su šitoje knygoje išreikštomis didžiomis mintimis, su nuro-dymais ir pamokimais. Nes joje aprašomas aiškiai, vaizdžiai darbininkų ir turtėjų gyvenimai, nurodoma, kaip senas, netikęs surėdymas pakeičiamas nauju, kuris teikia laimę ir gerovę visiems.— Knyga interesinga ir pamoki-nanti nuo pradžios iki galo, nedėsi jos iš rankų pakol ne perskaitysi visos. Išmoksi daug, apšiviesi knyga trinošes tomuose, tomas 300 puslapių. Kaina tomo 75c, visi 3 tomai \$2.50, perkant dabar tuojaus visi 3 tomai \$2.00. NUOSAVYBES IŠSIVYSTYMAS Nuo Nuozymybės iki Civilizacijos. Parašė PAUL LAFARGUE. Kaina 50c. SOCIJALIZMAS SUPRANTAMAI IŠAIŠKINTAS. Parašė JOHN SPARGO. Kaina 50 Centų. U. ILGAUDAS 1841 S. HALSTED ST. CHICAGO

Revoliucijos Gimimo Momentas. NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS. Šis paveikslas parosta Revoliucijos, gimimo momentā: sukylimą liandies prieš caris-kā valdžią. Paveikslas didumas 14X16 coll., prekė su prisautinam 20c., naujus imantems su kartu, nuolėžinama 80 procentų. Jį pardodam todėl taip pigiai, kad dorius praplautai tuos darbininkų kamos revoliucijoniskās mintis. Norintiešis turėti šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administracilā.

Tu Esi Geriausias Prietelis! Tai žodžiai pačių žmonių išgydytų nuo visokių ligų! Kaip jokios liekarstos ir visoki daktaral negalėjo pagelbėti, tai jus mane išgydet. Garbingas Daktare! Jūsų budas gydymo ir liekarstos labai geros, kad ma-no moteris net per tris mėnesius sirgus ant vidurių skaudėjimo, po krutinę, galvos, didžio nusilpnelimo ant sveikatos ir baltų jū tekėjimo, kurios iškilniekas nepataikė išgydyti, o kaip Jūsų prisigūstas liekarstas suvartojo, tad tapo visai sveika ir daugiau liga neatsinaujina. Už tokį tikrą mokslišką ir pasekmingą gydymą visama Tamistų vardų ap-skelbiu. Tu esi geriausias prietelis. Pasiliekame dėkingi. Klemensas ir Ona Stefanovičiai, 1413 Bryanower, Seranton, Pa.

Kaip nleks neįstengė, tai Ph. M. Kliniko Mokslas išgydė trumpam laikel Malonus Tamistal Kad išgydėt kosėjimą, skrepliavimą ir sunkumą ant krutinės pasekmingai, teip lygiai tik Jūs įstengiate išgydyti, nuo ligos iš-bėrimo ant odos spuogais ir niežėjimo; kiti gydotojai per du metu nesura-do pagelbos. Už jusų teip gerą gydymą ir teisingas liekarstas siunčiu šim-tų kartų ačiū. Su guodone, A. Galmans, Box 36, Bozon Terre, Mo. Nemažiau dėkingi: L. KLIMAS, 55-Ellsworth St., Worcester, Mass. M. M. KOLIAGA, Box 192, Boswell, Pa.; Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Cente St., Freeiland, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokia budu negalima sutalpinti. ĮSITĖMYKITE, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada. Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALISKUS DAKTARUS, kurie greitiam laike pataliko sergantems pagelbėti todėl, kad gydo ligy, o nedaro atpamontu ant sergan-čių. Vyriausiasis Klinikos Daktaras, per Amerikos valdijū, net medaliu apdovanotas. To-šiam jau tik galima tikėti. Privatiškū LABORATORIJŲ Ph. M. Kliniko, atsilaukusios sutaliso kiekvienam liekarstas iš sveikų gvarantuotų medikamentū, seniausiu ir naujausiu išradimū, kuriuos ūk aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmoniū. KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKŲ. Jeigu toll gyvenit, tad aprašyk savilijū, bel nesveikamas lietuviškū kalboje kas lenkia, e tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėka-voja, nes čionai išgydo ir tokius, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sveikas teip ir užsienė-jusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnos, gal-vo's, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nešlysto kraujo, nuo sauzgysius sėdicos nubėgi-mo, nusilpnelimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo, stogos, greito palisimo, nerviskumo, bai-mės, silpno ir sumnėjusio kraujo, užsikrečiamų slapty lytiškų ligų. Širdies, kepenų, ink-stų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo blogo, blogų sapnų, nemig-os, neturėjimo apetito, be pelio be planystimo be aparcijos, bet su liekarstoms, kuriās tukstančius išgydė. Teipat moteris nuo skausmingū mėnesinių ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRU IR MOTERIJ. Reikalaujant rodos ir pagelbos —uo daktaro, visada adresuok arba atėik po šiuo adresu: THE PHILADELPHIA M. L. CLINIC, 1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA. VALANDOS: nuo 10 iki 4 po p. šventadieniai nuo 10 iki 3. Utenn. Ir Pėnų žiomas nuo 6 iki 8 val. Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygų „Daktaras“

PIRKIT GVARANTUOTA PIJANA.

Toki, ką dvigubai gvarantuoti Wellington pijanai.

Su gerai nustatytais balsais ir ilgai laiko. The Cable Company, didžiausia pasaulyje išdirbėja pijanų ir taip vadinamų "Inner-Player" pijanų, juos padirba ir ant rašto užgvarantu - ja kiekvieną. Męs taip pat išduodame gvarantavimą su kiekvienu Wellington pijanu.

Jų kaina labai prieinama ir parduodami ant labai lengvų mėnesinių išmokėčių.

THE PATTON PIANO COMPANY,
718 N. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Išsisiųzdink šiandien, tiktai VIENAS doleris.

Kiekviename lietuviškame name privalo rasti Edmundo Steponaičio raštų knygą. Steponaitis buvo vienas iš pirmųjų mūsų jaunųjų rašytojų, kurie duoda mums pradžią grynai literatūros sričiai, kurių visų pirmiausias tikslas jau nebevien žadimas tautos, visuomenės sąmonės, bet ir galvūnimas, tvėrimas pačios dailiosios mūsų raštijos.

Taigi dailiu poezijos ir prozos rinkinį galima gauti tiktai už \$1.00 pas

AI. STEPONAITIS
184 Atkins ave., Brooklyn, N. Y.

Šio laikraščio ir visuose kituose knygynuose ir krautuvėse Reikalaukite visur.

Reikalaujama agentų kiekvienoje Lietuvių apgyventoje vietoje. Uždarbis geras. Klauskite apie sąlygas.

Nauji Metai

Neišpažysta jokių Kalėdų tie ką nuliudę, nelaimingi.

O kad jūs jaustumėtės laimingais ir pasilinkmintumet per šventes, męs patartume jums atsilankyti į mūsų gerai žinomą apurintą visokeriopais gėrimais sankrovą, kur jūs rasite kodidžiausią įvairumą vynu, degtinė, likeriu, alaus, maskoliškų, austriškų ir kitokių importuotų gėrymų už visai priemas kainas.

J. CARTUN
401-3-5 South st., Philadelphia, Pa.

"PIRMYN"

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS.

Jei norite aiškiai suprasti darbininkų klesos gyvenimo ir judėjimo reikalus; jei norite sekti šios šalies politiką ir turėti žinių iš viso pasaulio kraštų; jei norite apsispažinti su visuomenės ir gamtos mokslų klausimais, - tai užsirašykite laikraštį "PIRMYN".

Prenumerata metams: Suviennyose Valstijose \$1.50
Užsieniuose \$2.00

"PIRMYN"

748 W. Lexington st., Baltimore, Md.

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS SU GAIDOMIS.

Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Jovaro, Rėk., Sparnaičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės, Ažuolaičio, iš Gorkio, Žinginio, J. Mėmelės ir Šiaulėnšio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitė yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukštėlis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacionals, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadų.

Trimitas - tai klasiška dainų knyga. Pirmutinė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvių namo, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvieno inteligentiško šeiminio. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuosavybė, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

DIPLOMUOTA Lietuve Akušerka VIDIKIENE

Priima gimdymuose (palaguose) kūdikius. Visokie patarimai dovanai. Adresas:

329 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Locas telefonas: Bell, Lombard 2953-A.

RUSIJOS-AMERIKOS LINIJA.

Tiesiog tarp Rusijos ir Amerikos plaukioja puikiais ir didžiausi Rusijos pačiniai, dviem šriubais varomi laivai.

Russia ..... 16,000 tonų
Kursk ..... 13,500 tonų
Czar ..... 13,000 tonų

ROTTERDAMA I LIEPOJŲ
į 9 dienas ..... 11 dienių
be persėdimo be persėdimo
Laivai išplaukia tankiai.

KAINOS:

iš Liepojaus į New Yorką \$35.00
Pagalvės \$4.00
Antrąja kles \$52.50
Del platesnių žinių kreipkitės:
A. E. JOHNSON & Co.
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York, N. Y.
arba prie vietinių autorizuotų agentų.

"KOVOS" AGENTAI.

DETROIT, MICH.
J. E. Vasaitis, 86 - 30th St.
WILKES-BARRE, PA.
K. Demikis, 41 New Empire St.

DRAGAI SAJUNGIEČIAI NAUDOKITĖS GERA PROGA

Parduodu laikrodėlius sekančiomis kainomis: ant 20 m. gvarantuotas, auksuotas, dengtas Elgin arba Waltham viduriais, rankomis išrašytas, gražiai margas su 7 akmenais - \$10.50. Su 15 akmenų - \$14.00. Su 15 akmenų (adjusted) - \$14.90. Su 17 akmenų - \$16.75. Su 17 akmenų (adjusted) - \$17.75. Atminkit, kad kitur pirkdami užmokėsit nuo \$5.00 iki \$15.00 brangiau. Aš nereikalauju pinigų iš kalno prisiųskit 32c. markemis, aš prisiųsiu laikrodėlį pažiūrėjimui, jei nebus toks, gražinkit atgal paminint ant kiek akmenų norit. Su kiekvienu laikrodeliu sykiu siunčiu gvaranciją. Užlaikau retėžlių čisto aukso ir paauksuotų ir visokių žiedų. Taipgi visokių knygų, kurios yra lietuvių kalboj.

G. STASEVICIUS,
1413 PAGE ST.,
N. S. PITTSBURGH, PA.

"KOVOS"

ADMINISTRACIJOJ galima tuojau užsirenuoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsirašykite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsirašyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIŠ" Dvisavinitis
Kaina metams \$1.50
Išeina Škotijojej.

"LAISVĖ" Du syk į savaitę
Kaina metams \$2.00
Išeina S. Boston, Mass.

"PIRMYN" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išeina Baltimore, Md.

"KELEIVIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išeina S. Boston, Mass.

"DARBININKŲ VILTIS" Savaitinis
Kaina metams \$1.50
Išeina Shenandoah, Pa.

"DILGĖLĖS" Dvisavinitis
Kaina metams \$1.00
Išeina Pittsburgh, Pa.

"LIETUVIŲ ŽURNALAS" Mėnesinis
Kaina metams \$1.00
Išeina Chicago, Ill.

"LAISVOJI MINTIS" Mėnesinis
Kaina metams \$2.00
Išeina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite

"KOVA",
1815 E. Moyamensing Av.
PHILADELPHIA, PA.

J. Rosenbaum,

SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphiajoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų. Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvaranciją į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai. Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Tautietes ir Tautiečiai!

Dr. Ignotus Stankus

Jau praslioko apie trejatą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste Philadelphiajos randasi tiktai vienas tikras lietuvis daktaras Ignotus Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa. Jis gydo pasekmingai visokias ligas, švečias ir užsienėčias - vyrų, moterų ir vaikų. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ignotą Stankų, likosi užganėdinti ir platina juo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peiktas yra neišmintingas žmogus, arba koksai žydbernishumbugieris, kuris tarnauja apgavigame New Yorko žydbernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių - dykaduoniai-vaikatos su New Yorko žydberniais įkvalitino vieną bėdną, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteisėingai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisėingą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

Padėkavonės Daktarui Stankui.

Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpieti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavėjimu pačių pacientų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptibėj. Aš Marijona Pocienė, 443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgau, turėjau skaudėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperatūrą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiūvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimas ir abėnų nusilpnėjimą. Šaukiaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsišaukiau prie daktaro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištaru jam širdingai aciu ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozapas Gudauskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištaru širdingai aciu daktarui Ignotui Stankui už pristatimą gyduolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abėnų nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jų gyduolių teisingai sugrįžta mano sveikata ir daugiau gyduolių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš neptingėsiu atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masauskienė, 7 Hutchinson St., Jobstown, N. J., liko išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimui lakstantį kraują su niežėjimais ant kuno. Aš likau išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Juozapas Vinkevičius, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoju daktarui Stankui už išgydymą męs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamatos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurusaitis, 3206 Standford st., Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktaras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lukoševičius, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs viltį būti sveiku, bet kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stankų, jis už pirmo pristatimo gyduolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siūniu \$2.00 gauti.

Visuomet kreipkitės ypatingai arba su laišku ant tikro adreso tap:

Dr. Ignatius Stankus
1210 S. Broad Street, Philadelphia, Pa.
Oliso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

JOHN A. KELLEY

Attorney-at-Law,
TAMAQUA, PA.
Real Estate bought and sold.
Money to loan on first mortgage.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILADELPHIA, PA.
Priešimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikaboti rusiškai ir lenkiškai.

NAUDA IS SKAITYMO.

Jau gilioje senovėje, kaip dasiprotėjo išreikšti neregimas mintis regimais ženklais, žmonės gerai suprato knygų naudą. Dabar, kuomet knygos, kaip vanduo iš šaltinio plaukte plaukia po visus kraštus, kada visur šaukiama: prie mokslo, prie apšvietos, prie knygų! Tai šiais laikais da geriau suprantama nauda iš skaitymo knygų.

Knyga - tai mintis autoriaus. Knyga visuomet ir visur, kaip geras draugas, gali ateiti mums į pagelbą savo patarimais. Skaitydami męs susipažinsim su vargais, nelaimėmis ir rupečiais skriaudžiamų darbininkų ir tas sužadina mummyse meilę prie tų vardgėnių. Matydami jų vargingą padėjimą nenusimenam, bet da su didesne vilčia ir pasitikėjimu pasirengiam kovon.

Skaitydami knygą gaudom mintis, semiam jausmus, žadinam savo dvasią sekdami darbus praklinių žmonių, kuriems reikėjo nukentėt daug vargo, nekartą ir bado.

Darbinikiški laikraščiai, kurie kaip pavasaryj bitės iš avilio, pasklido po visus kraštus, keldami iš miego darbininkus, rengdami juos prie darbo, nešdami žinias iš visų pasaulio kraštų, jog visur darbininkai darbuojasi, visur žengia pirmyn Tuomet skaitytojo omenyje kyla praklini mintis ir su didesne energija griebiasi už darbo, kuris atneša naudą skriaudžiamiems.

Todėl ir męs, draugai ir draugės, pradėkime su didesne energija ir pasišventimu platinti darbinikiški ir moksliško turinio knygas ir mūsų vienatinį darbinikišką laikraštį "KOVA", leidžiamą darbinikiškos organizacijos Lietuvių Socialistų Sąjungos.

Kokias tik norite knygas galite gauti "Kovos" Administracijoj. Visuomet adresuokite:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

Saugokitės, kad negautumėt kokį menkai nuduotą sutaisyną, bet visados reikalaukite tikro Pain - Expeller'io su Inkaro žyme, kaip kad augščiau parodyta.